



## Zdrojů je dost

Peněz je na trhu stále více než nápadů, říká šéf startupového inkubátoru UP21 Vítek Šubert.

**ROZHOVOR**  
**STR. 14-15**



**PRÁVĚ V PRODEJI**

# VELIKONOCE ZA VODOU? HRAJEME O 1,338 MILIARDY

## S PLNÝM TIKETEM NAVÍC O LAND ROVER DISCOVERY



# EURO JACKPOT





**VŠE  
O GASTRO  
BYZNYSU  
NA E15.CZ**

- **9 kroků k vlastnímu podniku**
- **Radek Kašpárek:  
Kuchaře si umím vytrénovat**
- **Rady od úspěšných majitelů**

*Právě  
v prodeji*

**Kupujte i na  
[www.ikiosek.cz](http://www.ikiosek.cz)**





## Zdrojů je dost

Peněz je na trhu stále více než nápadů, říká šéf startupového inkubátoru UP21 Vítek Šubert.

**ROZHOVOR**  
**STR. 14-15**



**PRÁVĚ V PRODEJI**

## **KOMENTÁŘ: HNÍZDO NA ROZCESTÍ** / STR. 12

**CZK/EUR** • 25,655 / +0,010 Kč **CZK/USD** • 22,702 / -0,001 Kč **PX** • 1096,97 / +0,10 % **BITCOIN** • 5212,00 \$ / +2,71 % **ZLATO** • 1276,00 \$ / +0,08 %

# Exkluzivní léčba na dosah

Léky na vzácná onemocnění či vysoce inovativní biologické preparáty si s obtížemi nacházejí cestu k českým pacientům. Změnit to má novela zákona o zdravotním pojištění, kterou má deník E15 exkluzivně k dispozici. Mění hlavně systém výjimečného proplácení léčby pojišťovnou známý také jako paragraf 16.

**TÉMA / STR. 4-5**



Zápisník  
NGUYEN Thuong Ly

## Co dělají primátoři

**Jednou budu primátor,** tvrdí o sobě Petr Stuchlík z hnutí ANO, který už jednou v boji o primátorský řetěz neuspěl. Současného pražského zastupitele přitom nechťeli ani do vedení klubu na magistrátu, ani do vedení pražské buňky ANO, a už vůbec ho nechťeli do vedení celého hnutí. Jako zastupitel je spíše plonkový, nemá vlastní téma a jen se pere o místo na tiskovkách. Podnikatel ale věří, že mu hnutí dá znovu šanci, a střeží své číslo na šéfa. Andrej Babiš však Stuchlíkovo číslo už nejspíše zahodil.

**Požár katedrály** Notre-Dame v Paříži vyvolal vlnu solidarity. Celosvětově se už vybrala téměř miliarda eur, tedy více než 25 miliard korun. Odbornou pomoc nabídl i Pražský hrad a česká vláda. Také pražská koalice pod vedením pirátského primátora Zdeňka Hříba chce jednat o tom, jak by Praha mohla pomoci s obnovou katedrály. Nic proti tomu, ale Pražané už od roku 2008 marně čekají na to, až se konečně postaví replika vyhořelého levého křídla Průmyslového paláce. Tak snad nebude chtít Praha radit Paříži, jak mít tah na branku.

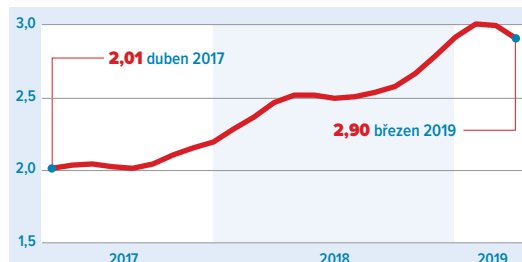
## Číslo dne

4

tuny drůbežního polského masa se salmonelou se opět objevily na českém trhu.

## Graf dne

## Průměrná úroková sazba hypoték v Česku (v procentech)



Pramen: hypindex.cz

# Vyšší odvody bank rozdělují vládu

Pavel OTTO

Ústupek ze strany ANO nebo ČSSD, rezignace na některé body vládního programu nebo rozpad koalice. To jsou tři možná výústění sporu o vyšší daňové odvody bank, které kvůli nárůstu rodičovského příspěvku z 220 tisíc na 300 tisíc od příštího roku požaduje sociální demokracie. Oporu má v KSČM, která menšinovou vládu toleruje, byť navrhuje jinou cestu než ČSSD.

Šéf socialistů Jan Hamáček trvá na tom, že bez návrhu jeho strany nebude možné sestavit státní rozpočet tak, aby odrazil sliby voličům. „Pokud má ANO jiné řešení, jak naplnit vládní program, ať ho představi,“ řekl.

Zvýšení odvodů by vygenerovalo 14 miliard korun ročně, míní Hamáček. Na štedřejší rodičovský příspěvek pro všechny rodiny s dětmi do čtyř let chybí vládě osm miliard.

Socialisté už netrvají na zvláštní dani z příjmu po banky, která

by stoupla z devatenácti na pětadvacet procent. „Prosazujeme odvod z bankovních aktiv, je to spravedlivější než zvednout daň. Byla by tam progresse, velké banky by platily více než malé,“ uvedl poslanec oranžových a bývalý předseda rozpočtového výboru Václav Votava.

Takové řešení by podle něj podpořilo konkurenci na trhu

**Zvýšení odvodů by vygenerovalo 14 miliard korun ročně, míní šéf ČSSD Jan Hamáček.**

finančních služeb. „Nemyslím si, že by odvody z aktiv pocítili klienti bank,“ dodal.

Právě to je hlavní argument ministryně financí Aleny Schillerové (ANO). „Banky by si chtěly udržet vysokou ziskovost i po zavedení nějaké formy zdanění. To by se tudíž promítlo do cen jejich pro-

duktů, na což by ve finále doplatili klienti,“ míní. Hlavní riziko spatřuje v tom, že by se Česko stalo pro finanční domy nevěrohodné, což by poškodilo tuzemskou ekonomiku.

Schillerová však pro Info.cz uvedla, že aktuální návrh ČSSD na odvody z bankovních aktiv ještě neviděla. „Neznám jeho parametry,“ podotkla.

Další nápad mají komunisté. „Jsme pro zavedení nové daňové sazby, která by se vztahovala na bankovní operace. Je jich nesmírně množství a probíhají obrovským tempem,“ řekl deníku E15 předseda KSČM Vojtěch Filip. Dodal, že daň by se pohybovala kolem jednoho procenta a přinesla by státní pokladně více než deset miliard korun ročně.

Bankovní asociace s návrhem ČSSD nesouhlasí. „Taková daň by mohla škodlivě zasáhnout schopnost bankovního systému financovat rozvoj ekonomiky,“ míní ředitel České bankovní asociace Pavel Štěpánek.

ROZHOVOR NA E15.CZ

## JEDNA ZE STA



Foto: Reuters

**EUROKOMISAŘKA** pro spravedlnost Věra Jourová se dostala mezi stovku nejvlivnějších osobností světa roku 2019 podle časopisu Time. V prestižním výběru figuruje ve skupině „titánů“ po boku osobností, jako jsou zakladatel Facebooku Mark Zuckerberg nebo hvězdní sportovci Tiger Woods, Mohamed Salah či LeBron James.

## Na šíření nenávisti se nejvíce podílelo SPD, míní vnitro

V šíření projevů rasové, etnické a náboženské nenávisti hrálo loni v Česku hlavní roli hnutí SPD Tomia Okamury. Ve zprávě o projevech extremismu za rok 2018 to uvedlo ministerstvo vnitra. SPD podle zprávy zastínila tradiční pravicové extremisty.

Okamura tvrzení vnitro odmítá. „Ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) využívá rezort k plácání nesmyslů a výmyslů, aby před volbami do europarlamentu poškodil politickou konkurenci nepodloženými nesmysly,“ řekl Okamura.

Na šíření rasistických a xenofobních myšlenek se podle vnitro významně podílely i weby cíleně šířící konspirační teorie a dezinformace. /čtk/

VÍCE E15.CZ



# Obrana marně shání právníky

Rekordní zakázka na nové pásové transportéry za více než padesát miliard korun se komplikuje, ještě než se naplno rozjela. Ministerstvo obrany trvá na tom, že právní kancelář, která má s kontraktem radit, musí být maximálně levná. A zatím ji nenašlo. Výběrové řízení na právní kancelář, jejíž poradenství má po dobu čtyř let stát čtrnáct milionů korun, už dvakrát kvůli námitkám neúspěšných uchazečů zkrachovalo.

## Problém je v ceně

Třetí tendr vypíše ministerstvo podle svého mluvčího Jana Pejška v nejbližší době. „Do konce dubna chceme vyhlásit soutěž na právní poradenství znovu,“ uvedl.

Jedním z hlavních problémů výběrového řízení je cena. Jak vyplývá z věstníku veřejných zakázek, ministerstvo stanovilo při druhém pokusu strop hodinové sazby právnických služeb na 1662 korun.

Při poptávce stejných služeb spojených s nákupem protiletadlových raketových kompletů, které mají stát pět-



Foto E15 Michala Szekenderová

**ZA LEVNO.** Experti míní, že ministr obrany Lubomír Metnar nemůže sehnat právníky pro tendr na nové pásové transportéry kvůli nízké ceně, které jim za služby chce nabídnout.

krát méně než obrněná vozidla, přitom úřad maximální cenu stanovil na částku 1880 korun.

„Prakticky to vylučuje možnost nabídek i od dostatečně kvalifikovaných odborníků, jejichž know-how a služby mají logicky vyšší hodnotu,“ míní advokát, jenž si nepřál zveřejnit své jméno. „Těch je přitom pro realizaci takovéto

strategické zakázky potřeba,“ dodal.

Ministerstvo ale bude na původním požadavku trvat. „Ve druhém zrušeném tendru na poradenství s pořízením bojových vozidel pěchoty nebyl cenový limit problémem,“ konstatoval mluvčí. Podle něho přišly tři nabídky a jedna námitka, které úředníci vyhověli. „Neměla

ale nic společného s hodinovou sazbou,“ podotkl.

## Rezort nechce mezivládní dohodu

Pejšek také odmítl spekulace, že by se po dvou neúspěšných pokusech s výběrem právního poradce zvažovalo pořízení transportérů formou mezivládní dohody mezi Českem a dodavatelskou zemí. Taková smlouva má být uzavřena například u 3D radarů s Izraelem.

„Tak, jak je nyní zakázka na bojová vozidla koncipována, se mezivládní dohoda nepředpokládá. Proto poptáváme právní poradenství,“ dodal mluvčí.

Šéfka výboru pro obranu Poslanecké sněmovny Jana Černochová (ODS) nevěří, že se vítěze padesátimilardového tendru na obrněnce podaří vybrat už v srpnu, jak předpokládá šéf rezortu Lubomír Metnar (ANO).

„Za minulého ministra obrany Martina Stropnického se promrhlo velké množství času. Dohnat ho půjde těžko,“ uvedla.

**Pavel OTTO**

## Krátce

### Klaus skončil ve školském výboru

Sněmovna odvolala na návrh ODS svého bývalého člena a nyní nezařazeného poslance Václava Klause mladšího ze školského výboru, který vedl. Klause nahradil nominant ODS Karel Krejza. Výbor musí zvolit nového předsedu.

**VÍCE E15.CZ**

### Zákon EET prošel do závěrečného čtení

Vládní návrh na zavádění elektronické evidence tržeb i do dalších podnikatelských odvětví sněmovna posunula do třetího, závěrečného kola schvalování. Předloha bude čelit snaze Pirátů o zamítnutí, občanští demokraté prosazují zrušení celého zákona o EET.

### ČNB asi zvýší sazby

Česká národní banka může mít v letošním roce prostor pro jedno zvýšení úrokových sazeb. To by se mohlo uskutečnit spíše v první polovině roku. V rozhovoru s agenturou Bloomberg to řekl člen bankovní rady ČNB Tomáš Holub. /čtk/

# Policie navrhla obžalovat Babiše

Premiér Andrej Babiš a další obvinění v kauze eurodotací pro Farmu Čapí hnízdo čelí návrhu na obžalobu. Návrh, který nyní posoudí státní zástupce, se netýká premiérova syna Andreje, který je stíhán samostatně.

Babiš kritizuje, že se o postupu řízení dozvídá od médií. „Nechápu, jak je možné, že v rámci živé kauzy mají novináři informace dříve než lidé, kterých se to týká,“ uvedl. „Je to zpolitizované a od samého začátku to беру jako organizovaný komplot,“ dodal s tím, že

nevidí důvod, aby kvůli kroku policistů jednala koalice.

„Že se kauza pana premiéra bude vyvíjet, jsme věděli. Počítáme i s tím, že to může být negativním směrem,“ uvedl šéf ČSSD Jan Hamáček. „V tuto chvíli ale musíme počkat, jak se k věci postaví státní zástupce. Do té doby nebudu předjímat, co bude dál,“ dodal.

Předseda občanských demokratů Petr Fiala uvedl, že premiér by měl rezignovat, pokud bude obžalován.

**VÍCE E15.CZ  
NÁZORY STR. 12**

304012/15

INZERCE

VŽDY NĚCO NAVÍC

POZNEJTE SE  
ZÁKAZNICKOU  
KARTOU KRÁSY USA



VYHRAJTE POZNÁVACÍ ZÁJEZD  
pro 2 osoby OD ESO TRAVEL  
a poznejte krásy jihozápadu USA

Termín soutěže: 1. 3 – 30. 6. 2019  
Losování proběhne: 8. 7. 2019

www.ppas.cz/soutez






# Roky čekání může zkrátit novela zákona o úhradách

**D**ostat se k inovativním biologickým lékům například na rakovinu trvá v Česku měsíce i roky. Moderní léčebné přípravky, které často stojí miliony, totiž nebývají hrazené ze zdravotního pojištění a pacientům nezbyvá než si zažádat o výjimečné proplacení léčby a čekat. Ministerstvo zdravotnictví chystá novelu zákona, která má proces zrychlit. Schvalování inovativních léků pro lidi s vážnými nebo vzácnými onemocněními by tak mělo být efektivnější.

Výjimečné proplacení léčby pojišťovnou nyní umožňuje ze zákona paragraf 16. Ten stanovuje, že pojišťovna musí výjimečně uhradit pacientovi mimořádnou léčbu, pokud se jedná o jedinou možnou cestu. Do žádostí přes paragraf 16 by ideálně měly spadat jen žádosti o léky, které jsou příliš drahé a nemohou tak získat standardní úhradu od Státního ústavu pro kontrolu léčiv (SÚKL). V praxi to však příliš nefunguje.

Spadají sem často léky, které čekají na rozhodnutí SÚKL, zda jim bude poskytnuta úhrada. U třetiny léčiv zase jejich výrobci o úhradu ani nepožádali a spoléhají se na výjimku ze zákona. „Novela má v oblasti standardních úhrad motivovat, aby širší spektrum léčiv žádalo o běžnou úhradu a výrobci neobcházeli tento model rovnou skrz žádosti o paragraf 16,“ uvedla mluvčí ministerstva zdravotnictví Gabriela Štěpanyová. Dle ní má paragraf být zachován jen jako poslední naděje pro skutečně výjimečné případy. Novela má také řešit dlouhá správní řízení na SÚKL, který místo zákonných 165 dní

rozhoduje několikanásobně déle. Podle ministerstva je to především zbytečnou agendou, kterou musí ústav ze zákona vykonávat.

## Lékaři jako právníci

Právník Ondřej Dostál, který je specialistou na zdravotnické právo, však míní, že připravovaná novela není dostatečně ambiciózní a neřeší stávající problémy. „Naopak se v zákoně zakotvuje několik dalších věcí, které nejsou úplně dobře,“ vysvětluje.

Po lékařích se například chce, aby pacienti povinně zastupovali v žádosti o mimořádnou úhradu přes paragraf 16. „Napsat dobře žádost tak, aby prošla, to vyžaduje některé schopnosti, které doktor nemá,“ řekl Dostál. „To je stejné, jako kdyby po mně jako po právníkovi někdo chtěl, abych zadarmo operoval lidi a odpovídal za to,“ dodal. Odvolacím orgánem má být nově komise složená ze členů ministerstva a pojišťovny. Podle Dostála ale není jasně definována odpovědnost členů komise za jejich rozhodnutí, systémem navíc

může být netransparentní. Dostál proto vidí řešení v dodržování lhůt ze strany SÚKL.

Mluvčí ústavu Barbora Peterová však kritiku zdoluhavého řízení odmítá, podle ní záleží na kvalitě žádostí, zda splňují všechny zákonné požadavky. „Uvědomujeme si, že současná legislativa již nemusí dostatečně odrážet všechny situace, které přicházejí. Zejména nové, inovativní léky nebývají schopny dodržet veškeré podmínky dané v zákoně,“ řekla Peterová.

## VZP proplácí málo vzácných léků

Počet žádostí přes paragraf 16 přitom v posledních letech stoupá a rostou celkové náklady. Z analýzy, kterou má deník E15 k dispozici, vyplývá, že u určité skupiny inovativních léků mají pacienti větší šanci na schválení spíše u menších pojišťoven.

Z analýzy vyplývá, že ze strany Všeobecné zdravotní pojišťovny dochází k přímé i nepřímé diskriminaci.

„Pojištěncům VZP bylo v roce 2018 schváleno pouze 35 procent žádostí,“ píše ve studii analytik Petr Řeháček, který se zaměřuje na podporu pacientů žádajících o výjimečnou úhradu. Klienti se podle něj zároveň bojí žádat o vzácné léky, protože mají strach z odmítnutí a z příliš dlouhého čekání na výsledek. Vycházel přitom z loňských dat a porovnával přístup zdravotních pojišťoven k proplácení osmi medializovaných inovativních léků.

VZP se podle slov mluvčího Oldřicha Tichého snaží svým přístupem ušetřit peníze v systému zdravotního pojištění a kritiku platformy odmítá. Upozorňuje, že VZP ročně schválí zhruba 90 procent všech žádostí přes paragraf 16. U jednoho z analyzovaných léků, přípravku Lartuvo, se navíc podle něj

ukázalo, že není efektivní. „Je tedy evidentní, že VZP v daném případě svým zodpovědným přístupem ušetřila systému veřejného zdravotního pojištění desítky milionů korun,“ uvedl Tichý.

Právník Dostál upozorňuje, že by pojištěnci měli mít stejná práva bez ohledu na to, u jaké jsou pojišťovny. Proto nechápe, proč VZP jedná při schvalování léků jinak než ostatní. „VZP sice skutečně schvaluje 90 procent žádostí, když ale tento podíl očistíte třeba o deset nejčtenějších léků, tak se vám procento vzácných léků, kterým se analýza věnuje, schvaluje VZP hrozně málo,“ řekl Dostál.

## Pacienti si musejí léky hradit sami

Pro pacienty jsou nejasné postupy ve schvalování zátěží navíc, říká ředitelka patientské organizace Onko Unie Petra Adámková. „Když se od lékaře dozvíte, že je pro vás tenhle lék jediný možný, a zjistíte, že není hrazený, je to velmi náročné psychicky i administrativně,“ řekla Adámková.

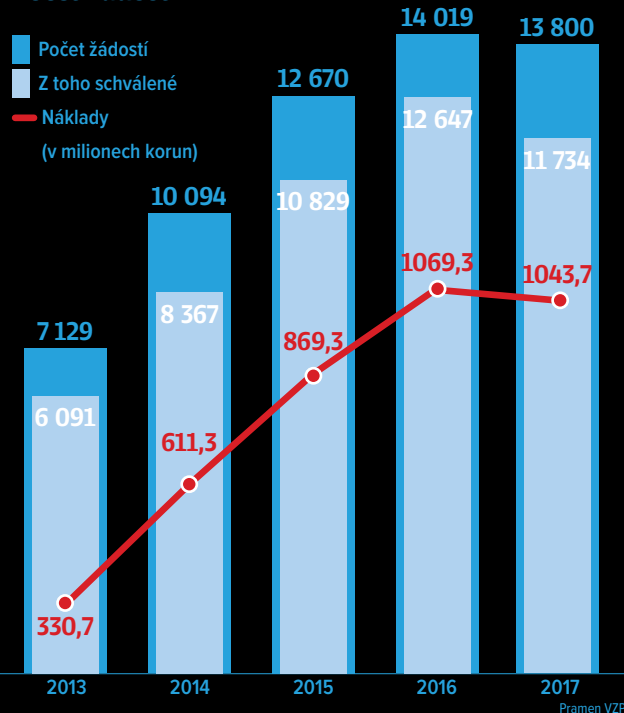
Pacienti musejí projít kolečkem žádostí a případných odvolání, během těchto měsíců jsou pak často nuceni si drahý lék hradit sami a doufat ve zpětné proplacení. „Pacienti mají lepší zkušenosti s menšími pojišťovnami. Často dochází i k přechodu z jedné pojišťovny do druhé,“ říká Adámková.

Připravili  
**NGUYEN Thuong Ly**  
**Martin ŠTORKÁN**





## Počet žádostí VZP



## Počet pojištěnců zdravotních pojišťoven\*



\*data z roku 2017 | Pramen Ekonomická analýza zdravotních pojišťoven v ČR

## Jak loni pojišťovny schvalovaly úhrady vzácných\* léků

pojišťovna	procento schválených služeb
RBP	100
Zaměstnanecká pojišťovna Škoda	100
CPZP	96,1
OZP	94,1
VoZP	90,6
ZP MV	74,3
VZP	35,3

pramen Analýza diskriminace při schvalování výjimečných zdravotních služeb v ČR

\*výběr osmi nejnámějších léků žádaných přes paragraf 16

# Friedrich: Hledáme kompromis

Šéf Svazu zdravotních pojišťoven Ladislav Friedrich si nemyslí, že by pojišťovny nechtěly platit drahou léčbu. Spíše podle něj hledají rozumné řešení ve špatně právně definovaných nárocích.

**E15** Je paragraf 16 ještě efektivní, nebo je potřeba hledat jiné řešení?

Platby, které zdravotní pojišťovny uskutečňují na základě paragrafu 16, nejsou úplně systémově v pořádku. Paragraf 16 totiž nespécifikuje speciální léčbu jinak, než že je určena případy, kdy je taková léčba jedinou možností pro daného pojištěnce. Původní záměr zákonodárců spočíval v tom, aby se v rámci paragrafu pokryly věci, které nemůže pokrýt standardní zákonný postup stanovující nárok pojištěnce. Problém je v tom, že se objevují mimořádně nákladné inovativní léky nebo léky určené pro malé skupiny pacientů. Tyto léky buď neprojdou na Státním ústavu pro kontrolu léčiv



při stanovení ceny, nebo dokonce výrobci o to stanoví cenu ani nepožádají. Důvod je bohužel jasný: ty léky tím, že jsou mimořádně nákladné, nesplňují kritéria nákladové efektivity (poměr mezi přínosem léku pro pacienta a náklady na něj - pozn. aut.).

**E15** Počet pacientů, kteří o léky žádají přes paragraf 16, stoupl u VZP od roku 2013 zhruba na dvojnásobek a roste i u dalších pojišťoven.

Výrobci vyvíjejí nové látky, ať už to jsou biologické preparáty, nebo technologie a léčby, které využívají genovou manipulaci. To jsou často náklady v desítkách milionů na jednoho pacienta. Nejdůležitější je, že látky nejsou vždy stoprocentně účinné. My bychom potřebovali, aby nějaká nezávislá autorita rozhodla, zda jsou studie, které výrobce předkládá, dostatečně věrohodné a přesvědčivé pro to, aby mohla být účinnost látky uznána za dostatečnou pro úhradu z veřejného zdravotního pojištění.

**E15** Sledujete, že by klienti VZP přecházeli k menším pojišťovnám?

Nějak všeobecně určitě ne. Může se stát, že jeden konkrétní lékař v konkrétním specializačním centru dojde k názoru, že mu žádost u nějaké jiné pojišťovny prošla rychleji a teoreticky může příštímu pacientovi něco takového říci. Každé schválení takto nákladného preparátu prochází ještě procesem schvalování v systému přerozdělení, kde mají zastoupení revizní lékaři všech zdravotních pojišťoven a mají právo posuzovat, zda jiná pojišťovna neschválila nesprávně nějaké vysoké

náklady, protože u těch nejnákladnějších pacientů se kvůli systému přerozdělení fakticky podílejí všechny pojišťovny.



# ČNB dělá první kroky proti firemním bondům

Jaroslav BUKOVSKÝ

V Česku se formují první snahy alespoň částečně omezit divoký trh s korporátními dluhopisy. Těch s problematickou šancí na splacení je podle odborných odhadů až třetina, což představuje částku v řádu miliard korun. Na vypjatost dluhopisového trhu poukázala Česká národní banka a ministerstvo financí má v úmyslu do konce roku pozměnit zákonnou úpravu firemních bondů. Takové snahy však podle znalců ovlivní spíše jen serióznější segment dluhopisového trhu.

Centrální banka vydala v březnu benchmark, tedy své stanovisko věnované investicím do firemních bondů. „Obsahem jsou doporučení, jaká finanční rizika by měla

být zohledňována při nabízení a distribuci dluhových investičních nástrojů. Ty bývají zpravidla spojeny s celou řadou významných rizik, která mohou vést k závažným ztrátám na majetku zákazníků,“ uvádí Petra Vodstrčilová z ČNB.

**Úsilí ČNB by se mělo projevit primárně přesměrováním prodejních dluhopisových kanálů na vyspělejší investory.**

Ačkoli stanovisko regulátora není pro trh závazné, podle poradců má šanci potlačit po bondech utlumit. „Ze strany ČNB je to první vážný krok, jak zkrotit trh spekulativních dluhopisů,“ říká hlavní analytik Fincentra Josef Rajdl. „K takovému cíli vede ale ještě

dlouhá cesta, protože ti, jejichž aktivita přináší největší rizika, obdobná opatření obvykle ignorují,“ dodává.

Snaha ČNB by se podle analytiků poradenské firmy Partners měla projevit primárně přesměrováním prodejních

novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu z dílny ministerstva financí. „Jedním z témat novely by měly být i změny dluhopisového práva právě ve vztahu ke korporátním dluhopisům,“ uvádí bez bližších podrobností mluvčí úřadu Anna Fuksová.

Firemních bondů je přitom na trhu stále více. „Odhaduji, že loni padl rekord v počtu vydaných emisí dluhopisů, a to jak větších emisí s prospektem, tak těch takzvaně podlimitních, tedy do maximální výše jednoho milionu eur,“ uvádí Lumír Schejbal, partner advokátní kanceláře Schejbal & Partners. Zpomalování ekonomiky může podle něho vést k přehodnocování výnosů z dluhopisů financovaných projektů. „Některé se mohou ukázat jako nereálné,“ dodává Schejbal. **NÁZORY STR. 12**

## Krátce

### EP Infrastructure klesl provozní zisk

Na 36,6 miliardy korun se loni společnosti EP Infrastructure snížil provozní zisk, meziročně byl o 5,6 procenta nižší. EPIF je jednou z hlavních složek Energetického a průmyslového holdingu podnikatele Daniela Křetínského, spolujednatel vydavatele deníku E15. Konsolidované tržby EPIF stagnovaly na 79,7 miliardy korun.

### Sev.en bude v Číně zkoumat technologie

Zástupci skupiny Sev.en Energy pojedou v dubnu s delegací hospodářské komory do Číny zkoumat možnosti nových technologií v energetice. Poté co Sev.en Energy koupila polovinu britsko-australské společnosti InterGen, stala se partnerem dalšího jejího vlastníka, čínského koncernu Huaneng. /čtk/

## V Praze chybějí IT specialisté, pokladní či kurýři

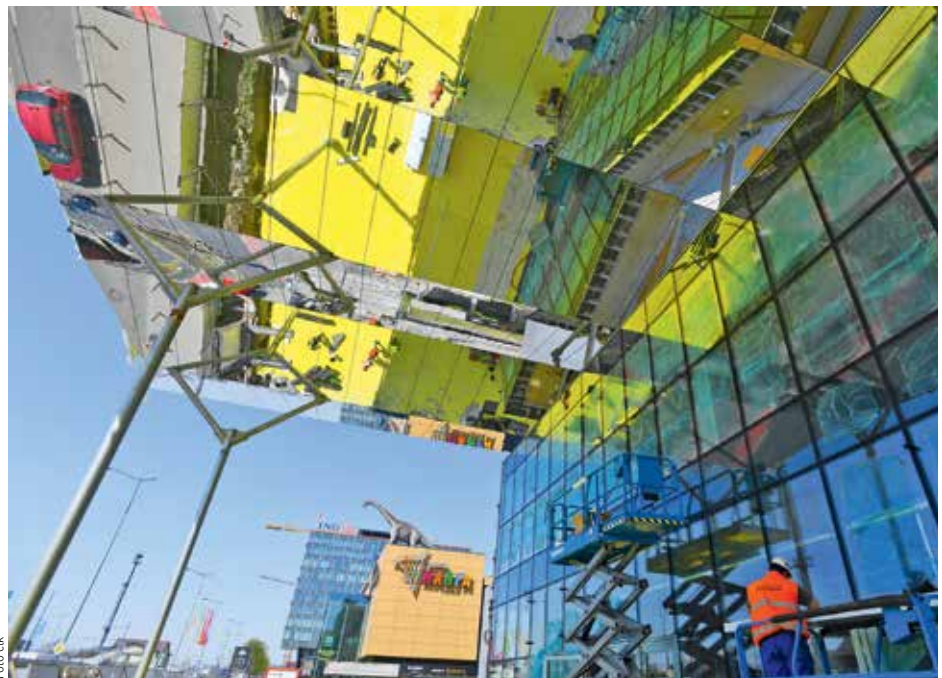
Pracovní trh v Česku se při rekordně nízké nezaměstnanosti potýká s převisem poptávky po pracovní síle nad nabídkou. V hlavním městě je největší nedostatek specialistů na informační technologie, pokladních, kurýřů, řidičů a problém s obsazováním pozic mají také zaměstnavatelé v gastronomii a pohostinství. Vyplývá to z informací pracovního portálu jenprace.cz.

Pražské firmy se proto podle portálu snaží vychovat si vlastní specialisty na IT. „Firmy pak nemusejí o kvalifikované zaměstnance složitě soupeřit na trhu práce,“ zdůraznil ředitel

serveru Radovan Hypš. Dodal, že průměrná měsíční hrubá mzda programátorů nebo techniků počítačových systémů se v posledním čtvrtletí 2018 v hlavním městě pohybovala mezi 33 tisíci až 39 tisíci korun. „Ti zkušenější si však mohou vydělat až sto tisíc korun měsíčně,“ podotkl.

Metropole se potýká také s nedostatkem zájemců o pozice pokladních, kurýřů nebo řidičů. A to přesto, že se platové podmínky těchto zaměstnanců citelně zlepšují - například pokladní si za poslední tři roky polepšili v průměru o deset tisíc korun měsíčně na 28 tisíc korun, uvedl server. /čtk/

## MILIARDOVÉ UNIVERSUM



**V ZÁŘÍ** otevře své brány multifunkční a kongresové centrum O2 universum napojené na pražskou O2 arenu. Uvedla to společnost Bestsport, vlastník a provozovatel hal, která je členem skupiny PPF nejbohatšího Čecha Petra Kellnera. V květnu na místě nynějšího parkoviště začne stavba hotelu se třemi stovkami pokojů v hodnotě 1,3 miliardy korun.



# Nechte placení svých závazků klidně na poslední chvíli

**Okamžité platby z banky do banky již nejsou hudbou vzdálené budoucnosti. První banky je již začaly svým klientům nabízet. Prostě rychlost a dostupnost hýbou dnešním světem. Například Komerční banka (KB) neustále pracuje na zrychlování tuzemských plateb. Stejně tak rozšiřuje možnosti jak jednoduše tyto platby zadat.**

## **Platby do jiné banky zadávejte s klidem až odpoledne**

Na podzim minulého roku posunula Komerční banka čas pro zadávání plateb do jiných bank. Pokud je zadáte v pracovní den do 13:00 hod., respektive pokud budou zaúčtovány v systémech banky v pracovní den do 14:15 hod., jejich připsání na účet příjemce v jiné tuzemské bance proběhne tentýž den. V ostatních případech v nejbližší pracovní den.

Díky tomu můžete nechat jakoukoli platbu na poslední chvíli, respektive až na datum splatnosti, a to bez ohledu na to, zda máte účet vedený v Komerční bance nebo v jiné bance.

## **Okamžité platby zatím v rámci Komerční banky**

Minulý rok v listopadu začala Komerční banka provádět okamžité platby mezi běžnými účty, respektive převody mezi běžnými a spořicími účty vedenými v korunách nebo ve stejné cizí měně, v režimu 24 hodin, 7 dní v týdnu, 365 dní

v roce. V tomto režimu umožňuje zadávat a odepisuje z vašeho účtu také platby do jiných bank. Okamžité platby do jiných bank v rámci České republiky, které budou připsány na účet příjemce během několika sekund, plánuje testovat ve druhém čtvrtletí letošního roku, aby je svým klientům mohla nabídnout na konci prázdnin.

## **Podnikatelé - zkontrolujte si, jak dávku s platbami zadáváte**

Pro zrychlené zpracování plateb formou importu dávek přes aplikace MojeBanka Business nebo Profibanka stačí zvolit jako režim zpracování tzv. on-line režim. Ten zajistí, že i když v okamžiku zadání dávky s platbami nebudete mít na účtu dostatek peněžních prostředků na její provedení, bude se Komerční banka

snažit zadané platby provést cca v hodinových intervalech v průběhu dne.

Každý den můžete zadat až 400 plateb za všechna vaše čísla účtů v rámci jednoho klienta přes aplikaci MojeBanka Business a k tomu navíc dalších 2000 plateb za všechna vaše čísla účtů v rámci jednoho klienta přes aplikaci Profibanka, které KB zpracuje ve zrychleném režimu.

**KB**

### **UPOZORNĚNÍ!**

Do omezení počtu plateb přes aplikace MojeBanka Business a Profibanka se započítávají jak platby do jiných tuzemských bank, tak i platby v rámci Komerční banky, ale také SEPA platby, zahraniční platby a příkazy k inkasu.

Abyste měli jistotu, že vámi zadanou dávku s platbami (zejména těmi do jiných bank) skutečně Komerční banka zpracuje včas, tedy v požadovaný den splatnosti, doporučujeme vám je zadat s dostatečným předstihem, a to vždy podle způsobu jejich zadání.

Typ příkazu	Doporučený čas zadání
Jednotlivé platby zadané prostřednictvím služeb přímého bankovníctví on-line	13:00
Platby importované v dávce v on-line a průběžném režimu	12:00
Příkaz k úhradě zadaný přes Expresní linku KB v den splatnosti	11:00
Příkaz k úhradě předaný bankovnímu poradci na pobočce KB	11:00

Později zadané platby mohou být zpracované pouze částečně, a tedy i připsané na účet příjemce v jiné bance až následující pracovní den.



# O Digi CZ mohou mít zájem velcí hráči

Vladan GALLISTL

Televizní skupina Digi CZ, kterou prodává Lama Energy Group miliardáře Petra Lamicha, zřejmě nebude mít nouzi o významné zájemce působící na tuzemském telekomunikačním trhu. „Mohou to být úplně všichni. Digi CZ je veliké tak, aby se o ně zajímali všichni včetně velkých operátorů,“ upozorňuje Milan Vaníček, hlavní analytik J&T Banky.

Televizní skupina ostatně od roku 2015, kdy ji od rumunského vlastníka RCS&RDS koupila Lamichova skupina, úzce spolupracuje se Slovak Telecom. Ten spadá pod německý telekomunikační kolos T-Mobile.

S českým mobilním operátorem T-Mobile sdílí Digi CZ řadu práv k vysílání sportovních přenosů na českém trhu. „Nejlogičtější kupcem by byl T-Mobile. Snaží se rozvíjet svou televizní nabídku a konkurovat O2,“ dodává analytik Petr Bártek z České spořitelny.

„S českým mobilním operátorem T-Mobile sdílí Digi CZ řadu práv k vysílání sportovních přenosů na českém trhu.“

Velcí operátoři se na otázku deníku E15 příliš nevyjadřovali. „Akviziční zájmy a plány nezveřejňujeme,“ uvedla mluvčí T-Mobile Martina Kemrová. Podobně reagovali dva zbývající operátoři - O2 Czech Republic a Vodafone.

Kromě velkých společností by se Digi CZ hodilo i dalším firmám. Zájem nevyloučila skupina Kaprain miliardáře Karla Pražáka. Právě mohutně

buduje Nej.cz, poskytovatele internetu a televize. „V rámci skupiny Nej.cz situaci okolo Digi TV samozřejmě sledujeme, stejně jako asi všichni velcí hráči. Na jakékoli závěry je ale příliš brzy,“ říká Ondřej Pechar, mediální zástupce Kaprainu. Podobně se vyjádřila skupina Nordic Investors, kterou kontroluje Tomáš Otruba.

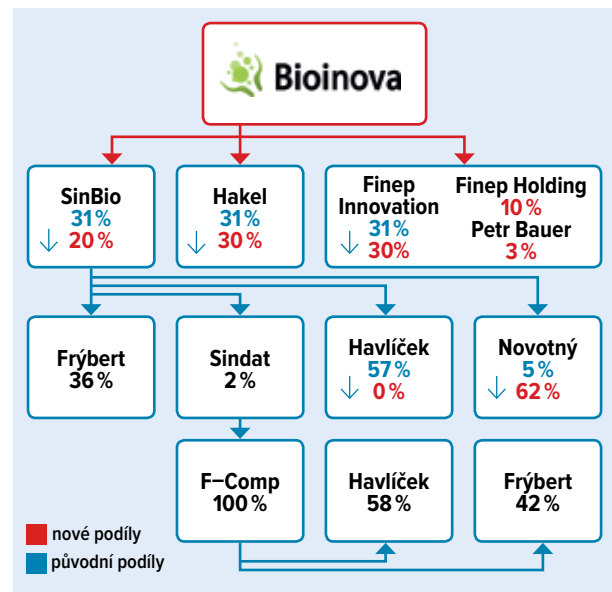
V boji o Digi CZ by mohly podle Vaníčka spíše uspět menší firmy. „Zapadalo by to do strategie hráčů, kteří se chtějí etablovat na trhu,“ doplňuje. Kromě Nordiku zmínil provozovatele Skylink.

Právě lucemburská společnost M7 Group, provozovatel Skylinku, je na trhu aktivní poté, co jí letos antimonopolní úřad povolil převzít konkurenční freeSAT. Na otázku deníku E15 týkající se prodeje Digi CZ firma nereagovala. Nechtěla se vyjadřovat ani společnost Smart Comp, která provozuje síť Netbox.

Hodnota Digi CZ včetně dluhu by mohla výrazně přesáhnout miliardu korun.

## Developer Finep zvýšil podíl v biotechnologické firmě Bioinova

### Vlastnická struktura Bioinovy



Pramen: E15

## ODBYT DŮLNÍCH STROJŮ ROSTE



**STROJÍRNÁM T MACHINERY** z Ratiškovice na Hodonínsku stouply loni tržby o 46 procent na 707 milionů korun. Do sortimentu firmy, jež vyrábí důlní zařízení, patří i stotunový stroj pro dobývání soli v podzemí (na snímku), který dodala ruské společnosti Uralkalij.

Do biotechnologií, tedy mimo obvyklý byznys, se intenzivně pustila jedna z největších developerských skupin v Česku. Majitelé holdingu Finep posílili svou pozici ve společnosti Bioinova zaměřené na vývoj buněčných terapií, kde dosud prostřednictvím dcery Finep Innovation drželi 38 procent.

K největším akcionářům Bioinovy patřila dosud s podílem 31 procent společnost SinBio. Mezi jejími akcionáři byl i nynější nastupující ministr průmyslu Karel Havlíček, tehdejší šéf Asociace malých a středních podniků a místopředseda vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

Jak deník E15 nedávno informoval, Havlíček v poslední době omezoval aktivity v soukromém byznysu. Koncem března odešel z řídicích orgánů tří firem holdingu Sindat Group, s nímž jej spojovalo dvacetileté angažmá.

Právě Sindat, který donedávna Havlíček spolu

s Bořivojem Frýbertem ze sta procent ovládali přes společnost F-Comp, držel stejně tak jako samotný Frýbert podíl ve firmě SinBio. Data obchodního rejstříku ukazují, že se nyní majetkové angažmá firmy SinBio v Bioinově změnilo.

Podíl se z 31 procent snížil na dvacet, stejně jako u ostatních podílníků o různé počty procent. Firmě Havel, která měla dosud též podíl jako SinBio, klesl jen o procento, naopak tři procenta připadla také šéfovi Bioinovy Petru Bauerovi. Deset procent si nově připsali developeri z Finep Holdingu.

Karel Havlíček potvrdil, že aktivity v byznysu utlumuje, a to statutární funkce i operativu. „Rozhodl jsem se jít jinou cestou než dosud, už současná činnost pro vládu mi bere čím dál více času,“ řekl. Cenu podílů ani jedna ze stran nesdělila.

**Hana FILIPOVÁ**



# Souboj o elektrárnu a teplárnu Alpiqu svedou energetičtí obři

Prodej majetku švýcarské energetické skupiny Alpiq v Česku přilákal největší energetické společnosti: polostátní ČEZ, skupinu Bohemia Energy miliardáře Jiřího Písaříka, Sev.en Energy miliardáře Pavla Tykače a Energetický a průmyslový holding miliardáře Daniela Křetínského, jenž je spoludávatelem vydavatele deníku E15. Všichni podle dvou na sobě nezávislých zdrojů deníku E15 usilují o elektrárnu v Kladně a teplárnu ve Zlíně ve vlastnictví Alpiqu. Kromě uvedených jmen se na trhu spekuluje, že v soutěži je ještě jeden uchazeč.

„Je to zdroj aktivní v pod-  
purných službách, který spa-

luje naše uhlí. Existují tedy důvody, proč nabídku dát, ale že by to byla priorita a chtěli bychom vyhrát za každou cenu, to určitě ne,“ uvedl pro deník E15 generální ředitel ČEZ Daniel Beneš.

## Opakovaný prodej

Ostatní dotazovaní se k tendru nechtějí příliš vyjadřovat, což je při podobných transakcích obvyklé. „Akvizice dopředu nekomentujeme, ale v současné době v tendru nefigurujeme,“ tvrdí mluvčí Bohemia Energy Hana Novotná. Skupina Sev.en na otázku nereagovala. K věci se nevyjádřil ani mluvčí EPH Daniel Častvay.

# 10,5

miliardy korun  
žádal Alpiq  
před šesti lety.  
Obdobnou částku  
by mohl chtít i teď.

Švýcaři oznámili možný prodej obou zdrojů loni koncem října. Svá tuzemská aktiva se však pokoušeli prodat již několikrát. Nyní by ale mohli uspět. „Nezávazné nabídky uspokojily prodávajícího,“ uvádí jeden ze zdrojů trhu.

## Motivace k expanzi

Soutěž by také mohla mít favorita. „Vyhraje to Tykač,“ odhaduje zdroj obeznámený se soutěží. Tykačova skupina Sev.en Energy totiž loni vyhlásila ambiciózní akviziční plán, který se dosud příliš nenašel. Dosud se jí podařilo jen koupit polovinu energetické společnosti InterGen

od kanadského penzijního fondu Ontario Teachers' Pension Plan. Získala tak podíl v pěti elektrárnách v Austrálii a ve Velké Británii. Může mít proto nejsilnější motivaci k expanzi, a tím i k vyšší nabídce.

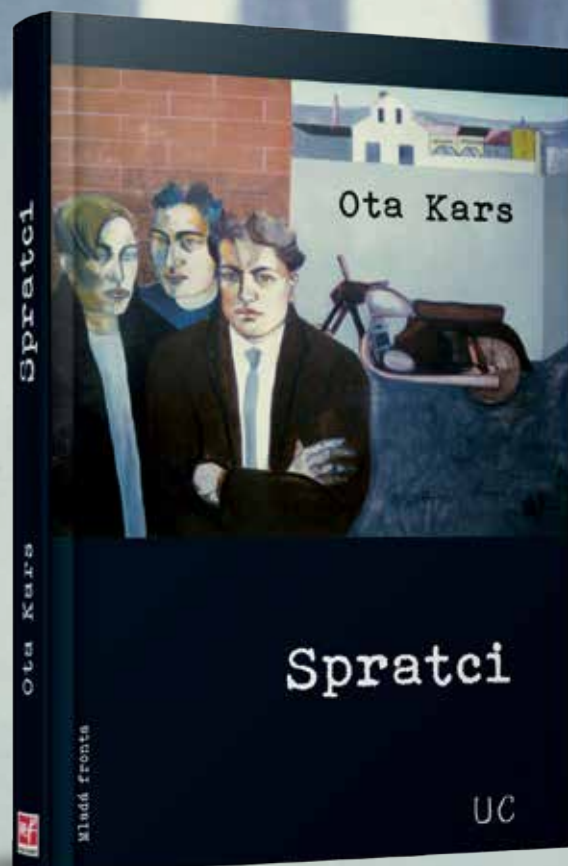
Když se Švýcaři chtěli zbavit tuzemských aktivit před šesti lety, zůstaly ve finále EPH, konsorcium PURS podnikatelů Martina Ulčáka, Petra Pauknera a Sokolovské uhelné a společnost Carpatera Capital Partners. Tendr nakonec padl kvůli vysokým finančním představám Alpiqu.

V té době požadoval půl miliardy švýcarských franků, což bylo zhruba 10,5 miliardy korun. Okolo této sumy se může pohybovat jeho cenový cíl i nyní. Švýcaři také nejdu do obchodu za každou cenu. „Neprodávají rozhodně v nouzi,“ prohlásil již dříve zdroj z energetických kruhů.

**Vladan GALLISTL**

300669/33

INZERCE



Dobrá parta je základ.  
Základ všech problémů.  
Nevšední příběh z naší  
nedávné historie

Kniha Spratci je o tom, že dobrá parta je základ. Základ všech problémů. Děj se odehrává především v letech osmdesátých a na začátku let devadesátých.

Je to akční, živočišný příběh. Svoji literární formou, ironickým humorem a dramatičností jde všako příběh současný, autentický a vtahující jako sám život Spratků.



Žádejte u svého knihkupce nebo se slevou 20 % na [www.kniha.cz](http://www.kniha.cz)

**kniha.cz**

# Řidiči cisteren vyvolali v Portugalsku paniku

Štěpán BRUNER

Portugalsko se ocitlo ve stavu energetické krize. Vyvolala ji v pondělí vyhlášená, časově neomezená stávka řidičů kamionů přepravujících nebezpečné náklady. Vláda se je snaží vrátit za volanty

prostřednictvím nouzových zákonů.

Řidiči stávkující za lepší pracovní podmínky se sice zavázali zachovat nezbytné dodávky paliv tak, aby se protest nedotkl veřejné dopravy, policie, hasičů nebo právě letišť, to se ale podle vlády nestalo. Například turistic-

ky významné letiště Faro muselo už v úterý čerpat letecké palivo z nouzových rezerv. A na letišti v Lisabonu dokonce palivo podle zdrojů místní tiskové agentury Lusa nakrátko došlo docela. Přinejmenším jeden letoun společnosti Ryanair musel kvůli doplnění paliva neplánovaně

přistát v Santiagu de Compostela v sousedním Španělsku, uvedl Reuters s odvoláním na letové dispečery.

Ztenčující se zásoby pohonných hmot vyvolaly paniku i mezi automobilisty. Před čerpacími stanicemi po celé zemi se tvoří dlouhé fronty a více než dvě stě pumpařů už muselo své provozovny kvůli vyčerpání zásob zavřít. Řetězec stanic Prio v úterý odpoledne uvedl, že do půlnoci by mohlo dojít palivo skoro polovině jeho poboček.

Vyhlášení energetické krize znamená, že do distribuce paliv se kromě komerčních společností zapojila i armáda. Nouzové zákony udělají bezpečnostním složkám přednostní právo na čerpání pohonných hmot. „Chci stávkující požádat, aby dodrželi zákony a zajistili minimální dodávky,“ řekl ekonomický ministr Pedro Siza Vieira. Odbory sdružující stávkující řidiče tvrdí, že protest bude pokračovat tak dlouho, dokud zaměstnavatelé nevyhoví jejich požadavkům.



## Němci snižují odhad růstu

Německá vláda již podruhé za tři měsíce zhoršila predikci růstu domácí ekonomiky na letošní rok. Podle nové prognózy se má HDP zvýšit jen o 0,5 procenta místo dosud očekávaného jednoho procenta. Vláda již v lednu snížila svůj odhad z původních 1,8 procenta. K dalšímu zhoršení prognózy ji přiměl pokles ve zpracovatelském sektoru.

Ministr hospodářství Peter Altmaier (na snímku) uvedl, že na německou ekonomiku mají nepříznivý vliv obchodní spory a nejistota kolem odchodu Británie z EU. Mezi domácí „brzdy“ patří zavedení nové metody měření emisí a spotřeby automobilů WLTP a neobvykle nízká hladina Rýna, která způsobila problémy v zásobování a produkci v průmyslovém sektoru. /čtk/



Foto Reuters

**ŠPALÍRY U PUMP.** Tak jako u většiny čerpacích stanic po celém Portugalsku tvoří se už druhý den fronty automobilů v proslulém přímořském letovisku Albufeira v nejnižší provincii Algarve.

## Kurzovní lístek ČNB Platnost od 17. 4. 2019

	Země	Množství	Kurz
	Austrálie	1	16,330
	Čína	1	3,394
	Dánsko	1	3,437
	EMU	1	25,655
	Chorvatsko	1	3,450
	Japonsko	100	20,274
	Kanada	1	17,023
	Maďarsko	100	8,025
	Norsko	1	2,679
	Polsko	1	6,004
	Rusko	100	35,539
	Švédsko	1	2,457
	Švýcarsko	1	22,504
	Turecko	1	3,949
	USA	1	22,702
	Velká Británie	1	29,630

## Akcie na pražské burze 17. 4. 2019

	Název	Kurz [Kč]	Změna
	AVAST	86,50	0,58 %
	CETV	94,00	0,21 %
	ČEZ	539,00	-0,55 %
	Erste Bank	948,60	1,24 %
	Kofola	305,00	0,33 %
	KB	905,50	0,11 %
	Moneta	79,80	-0,25 %
	O2 CR	246,50	0,20 %
	Pegas	768,00	-1,03 %
	Philip Morris ČR	13 940,00	-9,13 %
	TMR	760,00	0,00 %
	VIG	648,00	1,57 %
<b>Celkový objem (v tisících korun)</b>		<b>500 760</b>	

## Výsledky

### PepsiCo

Zisk amerického výrobce nápojů vzrostl v prvním čtvrtletí o více než pět procent na 1,41 miliardy dolarů. Hospodaření podpořil hlavně výkon divize lehkého občerstvení Frito-Lay v Severní Americe, na zahraniční operace měl negativní dopad vývoj směnných kurzů.

### Morgan Stanley

Americké bance klesl v prvním čtvrtletí zisk o devět procent na 2,3 miliardy dolarů. Nedařilo se jí v obchodování s akciemi a slabší bylo investiční

bankovníctví, výsledek ale předčil očekávání analytiků. Zisk na akcii byl 1,39 dolaru, tržby klesly o sedm procent na 10,3 miliardy dolarů.

### Ericsson

Švédský výrobce komunikačních zařízení hospodařil v prvním čtvrtletí s provozním ziskem 4,9 miliardy švédských korun. Ve stejném období loni vykázal ztrátu 312 milionů korun. Výsledky výrazně překonaly odhady analytiků díky silnému růstu v Severní Americe a snížení nákladů, akcie firmy stouply na nejvyšší hodnotu za čtyři roky. /čtk/



# Vyšetřovaný peruánský exprezident se zastřelil

**B**ývalý peruánský prezident Alan García zemřel po zjevném pokusu o sebevraždu. Postřelil se do hlavy, když ho přišla zatknout policie, a v kritickém stavu byl operován. Jeho příbuzní v nemocnici později potvrdili, že zemřel, uvedla místní média. Devětašedesátiletý politik, který stál v čele jihoamerické země v druhé polovině osmdesátých let a poté znovu v letech 2006 až 2011, se obrácením zbraně proti sobě vyhnul zatčení

v souvislosti s podezřením z úplatkářství.

Policie přijela ke Garcíovi domů, aby ho zatkla v souvislosti s vyšetřováním úplatkářství, uvedl policejní zdroj, na něhož se odvolává Reuters.

Zdatný řečník García, který stál desítky let v čele kdysi mocné strany Apra, byl v době svého prvního prezidentského funkčního období nacionalistou, poté se stal zastáncem volného trhu. García byl vyšetřován kvůli



**García byl podezřelý z přijetí úplatků od brazilské stavební firmy Odebrecht, obvinění ale odmítal a označoval je za politicky motivovaná.**

podezření z přijetí úplatků od brazilské firmy Odebrecht, obvinění ale odmítal a označoval je za politicky motivovaná.

Stavební firma Odebrecht figuruje v centru obřího korupčního skandálu v Brazílii, v roce 2016 ale vyšlo najevo, že uplácela vysoké politiky ve více než desíctce zemí Latinské Ameriky. V Peru čelí podezření z přijímání úplatků od ní všichni prezidenti, kteří stáli v čele země od roku 2001.

Když loni bylo Garcíovi zakázáno opustit Peru v obavě, že uprchne nebo bude mařit vyšetřování, požádal Uruguay o politický azyl. Ta jeho žádost odmítla. /čtk/



**DLOUHÁ KARIÉRA.** Nacionalista a zastáncem volného trhu Alan García stál v čele kdysi mocné strany Apra desítky let.

## Akcie, měny & názory

### Čas defenzivy

Pozornost finančních trhů se čím dál více stáčí k USA, kde vrcholí hospodářská expanze, která se zapíše jako nejdelší období ekonomického růstu v historii země. Pravděpodobnost recese ve Spojených státech v následujících 12 měsících se zdvojnásobila. Ta se dotkne i zbylých částí světa. Slabší makroekonomická data, a hlavně nejistoty spojené s obchodními válkami, brexitem aj. se podepsaly pod to, že centrální banky po celém světě přistoupily opět k opatrnějšímu postoji ve zpříšňování měnové politiky. Podíváme-li se na odhady

zisků amerických i evropských firem pro letošní rok, je patrný posun očekávání k horším výsledkům.

Vedle toho se objevují spekulace, že všechno dobré je v současných cenách již započítáno, a tak by rozum velel k vybírání zisků nebo redukcí rizika ve svém portfoliu. Navíc je zapotřebí zmínit, že ekonomická i geopolitická rizika zůstávají nemalá. Nabízí se tak přesun akciových portfolií směrem k defenzivním titulům, které nejsou tolik citlivé na hospodářský cyklus. Takovými odvětvími jsou třeba zbrojní průmysl, potraviny, základní spotřební zboží, tabák, farmacie či utility. Zároveň preferujeme hodno-

tové akcie firem, jež vyplácí i vzhledem k relativně nižšímu zadlužení dividendu a jejich bilance jsou obecně zdravější. Ty by měly potenciální recesi procházet s nižší újmou.

Za úvahu tak v těchto podmínkách stojí společnosti jako například BAE Systems, Danone, Sanofi či Swedish Match. Na domácím parketu se o silnou dividendu můžeme opřít u O2 Czech Republic nebo Philip Morris ČR.

**Miroslav FRAYER**

Autor je akciovým analytikem KB



## AKTIVISTKA U PAPEŽE



Foto: čtk

**ŠESTNÁCTILETÁ** Švédka Greta Thunbergová, která v posledním půlroce inspirovala statisíce školáků na celém světě k boji za ochranu klimatu, se ve Vatikánu setkala s papežem Františkem. Na závěr jeho generální audience na náměstí svatého Petra s ní papež krátce pohovořil. Thunbergová, kterou letos tři norští poslanci navrhli na Nobelovu cenu za mír, se stala mediálně známou loni, když začala manifestovat před švédským parlamentem s transparentem Školská stávka za klima. Nato se k ní připojili studenti ze Švédska a mnoha dalších zemí, kteří takto začali stávkovat každý pátek.

## Krátce

### EK povolila prodej hutí ArcelorMittal

Britská společnost Liberty House je vhodným kupcem několika hutí firmy ArcelorMittal, rozhodla Evropská komise, jejíž prověřování bylo „rozsáhlé a důkladné a zohlednilo názory řady zainteresovaných stran“. Komise tak povolila transakci týkající se i oceláren v Ostravě.

### Apple a Qualcomm se nečekaně dohodly

Firma Apple se překvapivě dohodla s výrobcem čipů Qualcomm na urovnání sporu o porušování

patentních práv při výrobě telefonů iPhone. Qualcomm obviňoval společnost Apple, že telefony s čipy Intel porušují jeho patenty. Dosažená dohoda ukládá Applu platit Qualcommu blíže neupřesněné poplatky.

### VW Slovakia propustí tři tisíce zaměstnanců

Slovenská divize německé automobilky Volkswagen loni zvýšila výrobu aut, letos plánuje v rámci zvyšování produktivity snížit zaměstnanost o tři tisíce pracovníků. To by znamenalo pokles zaměstnanosti asi o pětinu, firma také očekává pomalejší růst mezd. /čtk/

## Tvář dne



Foto Reuters



**Jak je možné, že v živé kauze mají novináři informace dřív než lidé, kterých se to týká? Je to zpolitizované a od samého začátku to beru jako organizovaný komplot, řekl premiér Andrej Babiš.**

**STR. 3**

## Komentář

### Hnízdo na rozcestí

Policejní vyšetřování kauzy Čapí hnízdo skončilo, nezapomeňte. Je to zpráva dobrá a zároveň závažná - ať už premiér Babiš, jeho byznysoví a rodinní blízcí nakonec skončí u soudu, anebo ne. Nejhorší by bylo, pokud by se celé vyšetřování táhlo a pomalu, nenápadně vyšumělo do ztracena. Což, jak známo, není u nás až tak neobvyklé.

Nyní se premiér Babiš a tak trochu i celá společnost ocitají na křižovatce. Buď je podezření z dotačního podvodu opravdu namístě, čemuž by nasvědčoval policejní návrh na obžalobu. Anebo se vyšetřovatelé mylí a Babiš je čistý. Premiér ještě v podrážděné reakci uvedl, že jde o zpolitizovaný a organizovaný komplot. Což jsou setsakra silné výroky.

Kdyby platila poslední varianta, bylo by to mimořádně závažné. Znamenalo by to, že žijeme v policejním státě, kde se dá vést trestní stíhání na objednávku, jak ostatně Babiš už nejednou rozhlašoval. A že se nemůžeme spolehnout ani na nezávislost státních zástupců. Pak by se

nabízela otázka, co tu současná vládní garnitura včetně nynějšího premiéra a ministrů spravedlnosti za ANO v posledních letech dělala.

Pokud to tak není, tak máme premiéra, který se nejen namočil do dotačního podvodu, ale zároveň znehodnotil práci vyšetřovatelů a potažmo i justice. A to je hodně silná káva.



**Prozatím se premiéru Babišovi podařilo jedno: snížit laťku toho, co je v politice přijatelné.**

Prozatím se premiéru Babišovi podařilo jedno: snížit laťku toho, co je u vrcholných politiků přijatelné. I u nich samozřejmě o vině rozhoduje soud a do té doby se na ně má hledět jako na nevinné. Nicméně bývalo, že na rozdíl od ostatních občanů už samotné závažné podezření s možným obviněním, natož obžalobou, je problém. Problém, který nebývá slučitelný s politickou funkcí.

Toto pravidlo Babiš neuznává a nutno dodat, že to ani nepředstírá. Ostatně není to jediná věc, kde se jeho hodnotový systém rozchází se zavedenou představou o správném a odpovědném politikovi. Na to jsme si ale už zvykli a teď nezbývá než čekat, k jakému rozuzlení kauza Čapí hnízdo dospěje. Zda skutečně skončí u soudu, a pokud ano, s jakým výsledkem.

Premiér je odhodlaný bojovat do konce, což už dal dříve najevo svým proslulým výrokem o tom, ať si všichni zapamatují, že nikdy neodstoupí. Věc má teď v rukou státní zastupitelství, které se chtít nechť ocitá pod velkým tlakem. A po včerejšku je jisté o dost méně pohodlně i křeslo ministra spravedlnosti.

Nevíme, zda se Andrej Babiš při dotačním žonglování kolem Čapího hnízda skutečně ocitl na scestí. Jasně ale je, že na rozcestí se nyní ocitla jeho kauza. A že jde o test celého našeho systému.

**Petr PEŠEK**  
analytik  
deníku E15



## Glosa Jaroslava BUKOVSKÉHO

### Výchova spálenými prsty

**Existuje jen málo** lidských činností, které s sebou nenesou nutnost dodržovat určitá pravidla. Může to být třeba odpolední bloumání lesem, večerní snění nebo vydávání dluhopisů za pár desítek milionů korun. Ve světě, kterému je často vyčítána nadměrná regulace, je to k nevíře. Dluhopisový emitent, který se spokojí s částkou do milionu eur, potřebuje

jen občanku, svéprávnost a odolný žaludek. A jednu korunu na založení společnosti s ručením omezeným. Aby eliminoval jakékoli riziko.

**Tento stav trvá léta** a nezdá se, že by dosud někomu vyložené působil bezesné noci. Regulační Godot v plné síle stále nepřichází. Přitom realita investorské praxe začíná ukazovat, že na firemních bondech jde o víc než jen o deziluzi několika naivních střádalů. Anebo tkví myšlenka regulace ve využití osvědčené, i když bolestivé výchovné metody - ve spálení investorských prstů.



Kresba Milan Kounovský



# Čínské dluhy pomáhají Česku. Zatím

Lukáš KOVANDA

Čína, Řecko, Kolumbie. Tyto země v letošním roce spojuje jedna věc. Korunová investice do jejich klíčového burzovního indexu letos vynáší více než investice do indexu kterékoliv jiné země světa. Kdo na Nový rok nakoupil akciové portfolio, které svým zastoupením i váhami kopíruje hlavní index šanghajske burzy, do včerejška svou investici zhodnotil v korunovém vyjádření o 35,2 procenta. S odstupem následuje hlavní index z Atén, jenž ke včerejšmu dni za letošek přidával zhruba 26 procent. Kolumbijská burza letos vynáší přibližně 24 procent.

Pro srovnání klíčový ukazatel amerických akcií, index S&P 500, za letošní rok zhodnotil v korunách přibližně o 17 procent.

## Stimulace a zombie

Důvodem návratu optimismu na šanghajskej parket, jehož hlavní index loni ztratil zhruba 25 procent, jsou mohutné peněžní injekce v režii Pekingu. Kromě jiného spočívají ve snižování rezervních požadavků bankám. Zatím naposledy se Peking k tomuto kroku odhodlal letos v lednu. Není náhoda, že pár dnů po snížení požadavku na nejslabší úroveň od roku 2007 nastal na šanghajskej burze velký zvrát.

Ten mechanismus není složitý. Snižování rezervních požadavků kladených na banky usnadňuje podnikové úvěrování. Kola ekonomiky se tím sice roztáčejí, ale zároveň bobtná hora dluhu. A ta už je v Číně opravdu nebezpečně vysoká. Čínský podnikový dluh přesahuje úroveň 160 procent HDP celé země. Jedno možné nebezpečí, které z toho plyne, je prasknutí bubliny. Druhé spočívá v tom, že prostřední

nízkých úrokových sazeb vytváří podhoubí pro přežívání nepřilíš produktivních a nepřilíš efektivních „zombie podniků“, které v důsledku umrtvují celou ekonomiku. A to natolik, že je třeba ji nakopávat stále větším přispíváním na hromadu dluhu.

Zatím ale Peking tato dvě rizika - a vzhledem k významu čínské ekonomiky to jsou rizika pro celý svět - podstupuje. Takže ze včerejších čísel, která hovoří o čínském růstu, tamním průmyslu i maloobchodu za první čtvrtletí, se zdá, že ekonomice se zase jednou nakopnout podařilo.

Nemají v tom pochopitelně prsty jenom volnější rezervní požadavky. Roli hraje také stimulace fiskální, jako je snižování daní, investice do infrastruktury nebo

ta. Přitom ještě před rokem Němci počítali s tím, že letos jejich hospodářství nabobtná o více než dvě procenta. Nelze vyloučit, že svůj odhad letošního růstu bude tvářit v tvář horšícimu se německému výhledu muset přehodnotit také české ministerstvo financí.

## Pupeční šňůra na západ

Takže to nakonec vypadá, že si můžeme gratulovat alespoň za ty Číňany. Berou na svá bedra olbřímí dluh, čímž nejprve pomohou ekonomice své a posléze ekonomice německé. V roce 2016 se Čína poprvé stala největším německým obchodním partnerem, přičemž Německo je největším evropským obchodním partnerem Číny trvale už přes 40 let.

**V roce 2016 se Čína stala největším obchodním partnerem Německa. Německo je největším evropským obchodním partnerem Číny už 40 let.**

čerstvě ohlášená možná opatření na podporu nákupu automobilů řadovými Číňany. A čínskou ekonomiku jistě nakopí také poměrně příznivý mezinárodní vývoj, zejména opětovný příklon klíčových centrálních bank ve světě k volnější měnové politice či nadějná vyhlídka na smír v obchodní válce se Spojenými státy.

## Půl procenta

Dobrá čínská makroekonomická čísla vítají - snad kromě pekingského politbyra - málokde tak vřele jako v Německu. Náš západní soused se zatím zdráhá svou ekonomiku stimulovat a dává přednost oddlužování. Včera německé ministerstvo hospodářství opět snížilo svůj odhad letošního růstu největší evropské ekonomiky. Měl by činit jen 0,5 procenta

## Duel

Už nikdy nehovořte o odbornosti, ale o politických dohodách a korytech, o handlech.

Když tu poslanec Klaus argumentuje, že je proti postům a dohodám a korytům, tak mu chci říci, že své místo získal díky těmto dohodám.

Václav KLAUS ml. nezařazený poslanec



Zbyněk STANJURA předseda poslaneckého klubu ODS



## Čtenáři píší

### Mzdy a singles

V poslední době mi vadí sílící tlak víceméně jednostranné genderové politiky, přesněji chybějí mi v debatě některé argumenty. Nejvýrazněji se to projevuje v debatách o mzdách a v sociálním postavení samoživitelů. Jde o situaci v soukromém sektoru, jehož trvalou mantrou jsou nižší mzdy žen. Věřme statistice, že průměrné mzdy žen významně zaostávají za mzdami mužů. Přesvědčivější než ustálené floskule by ale bylo zveřejnění nikoli pouze výše a vývoje průměrné mzdy, ale též mezd v jednotlivých pracovních pozicích, v odvětvích a regionech. Platí-li zásada odměňování podle náročnosti, významu a charakteru práce, pak nepochybně práce raziče či taviče

musí být lépe ohodnocena než dejme tomu práce v obchodě či textilním průmyslu. Přihlédneme-li k podílu žen a mužů v těchto profesích, je zřejmé, že mzdová disproporce prostě musí existovat, byť jistě ne nutně ve stávající výši. Pokud jde o postavení žen samoživitelů, jistě mnohé z nich zažívají velmi složité situace. Což se ale týká jen části z nich. Těch, které pečují o dítě a nežijí s partnerem. Pokud partnera mají a přičteme-li k příjmu jejich domácnosti výživné, je jejich sociální status nakonec vyšší než v klasické úplné rodině. A stát by neměl fakticky nesystémovou sociální politikou podporovat rozpad rodiny. Jeho ingerence nad rámec dávek v mateřství je na místě ve výjimečných případech jen skutečně reálných single osob.

Ladislav ŠAFRÁNEK

## Pište nám



Vážené čtenáři, zajímá nás, co si myslíte.

Své názory a polemiky zasílejte na [nazorye15@cncenter.cz](mailto:nazorye15@cncenter.cz). Nebo s námi diskutujte na našem webu ([www.e15.cz](http://www.e15.cz)), na Facebooku ([www.facebook.com/denike15](http://www.facebook.com/denike15)) či na Twitteru (@E15news).

Autor je hlavním ekonomem společnosti Czech Fund

# Českým start-upům chybí zdravé sebevědomí

**P**řed čtyřmi lety spolu založil startupový inkubátor UP21 a do portfolia získal začínající firmy s miliardovým potenciálem i v zahraničí. Svůj byznys teď rozšiřuje o další fond, který se má zaměřit na nejmladší české firmy. „Peněz je více než nápadů, což je však dobře. V honbě za start-upy se ale často dávají horentní sumy firmám, které nemají dobré nápady,“ říká šéf fondu **Vítek Šubert**.

Michal TOMEŠ



Foto: E15 UP21.ZK

**ES** Co bylo impulzem pro spuštění inkubátoru UP21?

Měli jsme pocit, že v Česku něco takového chybí. Podobné inkubátory přitom hojně fungují v zahraničí, především v Silicon Valley. To, co je přenositelné do Česka,

jsme se proto snažili naladit na naše podmínky. Vidíme, že existuje mnoho start-upů, které nejsou absolutně připraveny na to, aby do nich někdo vložil peníze, svou pozici si totiž ještě musejí odpracovat. Kvůli tomu jsme je i my dříve odmítali.

**ES** Je tedy nápadů na trhu dost?

Samozřejmě jich nikdy nebude hodně. Nejsme ale v takové situaci, že by nápady vůbec nebyly, jak je mnohdy slyšet. To je způsobené tím, že investoři chtějí vkládat peníze do již rozjetého byznysu.

My přitom nejsme výjimkou. Ale pre-seedové investice se takto dělat nedají, vy jste tím, kdo peníze na začátku poskytnete.

**ES** Kolik start-upů za poslední čtyři roky prošlo rukama UP21?

Je to kolem 1300 start-upů, osobně jsme se pak setkali asi se sedmi stovkami zájemců. V portfoliu přitom máme osmnáct firem. Když jsme si ale tato čísla srovnali s investory na rozvinutých trzích, tak jsme přibližně na stejném poměru zahájených spoluprací.

**ES** I přesto je velmi nízká pravděpodobnost investici získat. Co musí mít start-up navíc, aby vás zaujal?

Díváme se vždy na dvě kritéria a každému dáváme polovinu váhy. Zajímá nás, zda má nápad šanci prorazit na trhu a jestli existuje potenciální zákaznická báze. A rozhodně se nemusí jednat o unikátní a novou myšlenku, moc nevěřím na to, že někdo přijde a objeví něco úplně zásadního, to se může stát jednou za dva roky. Spíše věřím v to, že firma objeví segment, který je po dekádě stejný, a má nápad, jak ho narušit a změnit. Takový produkt je ideální.

Zároveň chceme, aby měl perspektivu růst na další trhy. Nemluvíme ale nutně o globální expanzi, ale třeba o růstu v rámci regionu střední Evropy, protože český trh je velmi malý. Dalším kritériem jsou zakladatelé a tým jako takový. Sledujeme, zda mají dostatečně silnou vizi a zároveň pokoru na to, aby si nechali poradit.

**ES** Vědí pak start-upy, jak správně nakládat třeba s penězi?

Většina se absolutně zaměří na produkt. Také proto s nimi chceme komunikovat dennodenně. Musejí pochopit, že je důležité dívat se i na další disciplíny, rozhodně ale nikomu nechceme nařizovat, jak má byznys řídit. Pokud to na začátku pochopí, je to jedině dobře. My jsme tu pak od toho, abychom zabránili



investicím veškerých peněz jen do produktu.

### EB Je výhoda, pokud k vám přijde žadatel o investici člověk, který v minulosti start-up měl, byť neúspěšný?

Pokud je zakladatel příčetný, tak je to jistě výhoda. Prošel si chybami, kvůli kterým mu předchozí projekt nevyšel.

### EB Jak jsou při hodnocení úspěšnosti start-upu důležité jeho příjmy?

Během prvního roku fungování firmy by příjmy neměly být to nejdůležitější, ale měla by fungovat jistá trajektorie. Start-upy by se měly hodnotit spíše podle toho, jak rychle jim roste zákaznická báze a zda jsou klienti pro daný segment relevantní.

### EB Je tedy možné říct, kdy by měl dosáhnout zisku?

Zpravidla říkáme, že na provozním zisku by měl být dobrý start-up přibližně ve třetím nebo čtvrtém roce. Je ale jasné, že u firem s technologicky náročným produktem nemusí zisk přijít následujících patnáct let, to je ale jiný druh investic.

### EB Jak si stojí české nápady ve srovnání se středoevropským regionem?

Myslím, že jsme na tom relativně dobře. Je ale pravda, že jsem v této věci docela optimistický, máme zde mnoho schopných lidí z technologického segmentu. Když naši situaci srovnám například s Polskem, tak jsme rozhodně úspěšnější. A klidně bych se hádal, že jsme v celém regionu nejsilnější. Ve srovnání se západními trhy nám ale rozhodně chybí zdravé sebevědomí, které běžně vidíme třeba v USA nebo Německu. Když pak naše start-upy prezentují své nápady v zahraničí, před publikem se zmenší, a dosahují tak na velkých trzích horších výsledků než doma.

### EB Přesto výrazná většina start-upů vidí jako svoji cílovou destinaci Německo. Co musejí udělat, když se na takový trh rozhodnou jít?

Především si dobře rozmyslet, jestli vůbec má na to vstoupit na takový trh a zda na něm budou akceptovány. Ačkoli je trh inovativní, Němci jsou relativně nacionalističtí a dívají se na to, odkud start-up pochází. Je také důležité propočítat si náklady, protože založení firmy v Německu je několikanásobně dražší než v Česku. Je zároveň nutné dívat se na obchodní partnery, kteří budou mít odbyt produktu na starosti. Pracovat se na takové expanzi musí minimálně rok dopředu, ideálně ve spolupráci alespoň s jedním německým investorem. Díky tomu získá start-up větší důvěru a lepší síť kontaktů, na což se přitom v Česku často zapomíná.

### EB Jedna z vašich firem, Shipvio, nyní uzavřela joint venture se saúdskoarabskými investory. Je to pro start-up neobvyklá cesta?

Ano, velmi specifická. K joint venture se přistoupilo jen proto, že Saúdská Arábie je naprosto odlišný trh, zároveň dohoda platí pro celý region Středního východu. Pokud bychom k této formě nepřistoupili, ani bychom v zemi nemohli firmu ze zákona založit. Také proto v zemi start-upy ze zahraničí téměř vůbec nepůsobí, v regionu střední a východní Evropy jsme první, celosvětově možná desátí, včetně takových firem, jako je Uber.

### EB Existují další země, které jsou pro start-upy neobjevené?

Všichni stále chtějí dobýt Spojené státy, jedná se však o neskutečně těžký trh, většině firem to zlomí vaz. Stále se podceňuje východ, konkrétně arabské země, Malajsie nebo Korea. Jsem také překvapený, že se přehlíží jižní země, jako je Itálie nebo Španělsko. Jedná se o velké trhy se slabou startupovou komunitou.

### EB Je pozice Silicon Valley stále neotřesitelná?

Ano, určitě je. Každý rok tam trávím asi osm týdnů v roce a vidím, že způsob uvažování, finančního a intelektuálního



## Vítek ŠUBERT

- Šéf fondu UP21 je v českém byznysu od začátku devadesátých let, kdy působil v Pepsí nebo Českém Telecomu. V roce 2003 se stal regionálním marketingovým ředitelem ve společnosti Dell, později působil také jako šéf českého LG a ředitel prodeje v O2. Ještě v průběhu působení v telekomunikačním gigantu se začal společně s matematikem a miliardářem Karlem Janečkem zabývat investicemi do start-upů.



## Všichni stále chtějí dobýt USA, jedná se však o neskutečně těžký trh, většině firem to zlomí vaz.

ho zázemí je na míle daleko nejen od nás, ale i od zbytku USA. Když jsem se ptal investorů, jaké jiné město by si v USA vybrali pro své působení, nedokázou to jednoznačně říct. Ta situace v Kalifornii není kopírovatelná jinde v USA, natož v Evropě.

### EB Měl by se stát pouštět do investic do start-upů? Investice ze státu by měly přicházet především do aka-

demické sféry a průmyslu, který není pro soukromé investory lákavý, například farmaceutického. Nedokážu si představit, že by byl stát rovnocenným partnerem fondům, které z investic žijí. Stát může investovat skrze fondy, ale radit se do role přímého investora podle mě není vhodné.

### EB Nicméně u nás funguje provázání s vysokými školami...

Spíš ne, a znovu se vracíme do USA. Univerzity jako Berkeley nebo Stanford mají propracovaný systém toho, jak uvnitř mohou vznikat start-upy. U nás sice něco na univerzitách funguje, ale systém není jednotný. A na rozdíl od USA je takový systém v rukách státu. Spin-offy proto nemají důvod zůstat ve škole a míří k soukromým investorům. Což není primárně dobře, protože plno akademických témat má své místo na univerzitách.

### EB Cítíte při současné ekonomické situaci tlak v boji o start-upy na českém trhu?

Ano, u dobrých firem jednoznačně. Peněz je více, než je nápadů, což je však dobře. I když je skutečnost, že se v honbě za start-upy často dávají horentní sumy firmám, které nemají dobré nápady, což platí i pro český trh. Tím se zároveň roztáčí nesmyslná spirála, proto se snažíme být střízliví v tom, kolik za podíl ve firmě dáme. Je to ale dané i tím, že náš trh je relativně mladý a investoři si musejí vytvořit historii a reference. I my jsme ze začátku museli investovat do rizikovějších projektů, což byl případ právě Shipvia. Nacházíme se třicet let od revoluce, což je ale z ekonomického pohledu strašně krátká doba.

### EB Neobáváte se, že se startupová scéna s očekávanou krizí utlumí?

Spíše se pročistí. Průměrné a podprůměrné start-upy tak možná peníze neseženou, na dobré nápady ale budou peníze vždy. Firmy třeba začnou z důvodu šetření více využívat nápadů start-upů, což by mohlo oba světy přiblížit.

# Kreslený a ceněný rodinný film



Foto Asociace českých filmových klubů

**SOUROZENCI.** Kun ke své mladší sestře Mirai najde cestu až díky magickému setkání s její starší verzí.

## Iva PŘIVŘELOVÁ

Japonský styl animovaného filmu v českých kinech větší reprezentují díla studia Ghibli, obzvlášť její největší hvězdy Hajao Miyazakiho, držitele Oscara za snímek Cesta do fantazie.

Asociace českých filmových klubů v poslední době záběr rozšířila i na jeho kolegu Mamoru Hosodu, který Ghibli rychle opustil pro kreativní neshody. Před třemi lety asociace uvedla do kin fantasy Kluk ve světě příšer, v němž mladého Tokijčana vychovává medvědí válečník. Nyní přidala Hosodovu novinku Mirai, dívka z budoucnosti, kde prvky fantasy pomáhají vyprávět nečekaně upřímný příběh o rodině.

Jeho hlavním hrdinou není navzdory názvu Mirai, ale její starší bratr Kun. Čtyřletý chlapec se musí vyrovnat s narozením sestřičky a ztrátou pozornosti už tak docela vyčerpaných rodičů.

Protože je v anime, cenné životní lekce mu udělí ma-

gická setkání - s jeho psem v lidské podobě, budoucím já jeho sestry, minulou podobou jeho matky nebo s jeho pradědou.

Epizodická struktura úplně nepomáhá plynulosti příběhu. Po jisté chvíli se také variace naučných setkání začínou navzájem podobat a jejich předvídatelnost neza-

“**Mirai představuje fantasy nezvykle zakotvené v realitě, a třebaže díky tomu působí celkem krotce, zároveň tím vybočuje z řady.**”

kryje žádné vizuální hýření a rozvíjení fantasy stránky animovaného snímku.

Mirai představuje fantasy nezvykle zakotvené v realitě, a třebaže díky tomu působí celkem krotce, zároveň tím vybočuje z řady. O významu rodiny totiž mluví řada animovaných filmů. Málokterý

ale tak výrazně zobrazuje frustrace a únavu, které přináší rodičovství, nebo žárlivost, vztek a nepořádnost dětí.

Jeho intimní pohled na jednu rodinu, s nímž může soucítit víc generací diváků - i proto se snímek u nás promítá s dabingem i s titulky - se až v závěru vzepne v obrazově zajímavější a tónově sentimentálnější shrnutí hlavního tématu.

Snímek se jako první anime dočkal premiéry na festivalu v Cannes, o několik měsíců později získal nominaci na Zlatý glóbus a pak i na Oscara a stal se držitelem ceny japonské filmové akademie. Do kin proto láká i jako ukázka animované tvorby, která dokáže uspět i na mezinárodním poli.

Autorka je spolupracovnicí redakce

**MIRAI, DÍVKA Z BUDOUCNOSTI**  
(rodinný, Japonsko, 98 minut)  
**Režie a scénář:** Mamoru Hosoda  
**Hodnocení: 60 %**

## Minirecenze

**KNIHY**  
**James Finn: Politicky korektní pohádky na dobrou noc**  
(Vydal: CPress)



Foto CPress

Sněhurka a sedm vertikálně hendikepovaných mužů, dráteník, kterému se nedostávalo materiálního úspěchu, čarodějnice, která byla laskavostně znevýhodněná, nebo Káčátko, jež bylo posuzováno podle vnitřních kvalit, a nikoli podle vnějšího vzezření. To je jen pár hlavních hrdinů tradičních pohádek převyprávěných s britským humorem a montypythonskou absurditou do co největší až oblundné korektnosti a vyváženosti. Pro jistotu autor občas vymyslel i nové, nikoho neurážející, o to však podivnější konce notoricky známých příběhů. A ačkoliv kniha poprvé vychází v českém překladu čtvrtstoletí po vydání v Británii, ani po tak dlouhé době přes nástup internetu či sociálních sítí neztratila nic ze svého velmi upřímného a stále aktuálního humoru.

Dušan KŮTNER



Foto Vyšehrad

**Bruce Henderson: Synové a vojáci**  
(Vydal: Vyšehrad)

Po Křišťálové noci v roce 1938 se řada židovských rodin snažila utéct před nacisty z Německa do Ameriky. Anebo útek umožnily alespoň svým dětem. Poté, co USA vstoupily do války, mnozí ze židovských chlapců narukovali do cvikového tábora v Camp Ritchie, kde

byli školeni především jako vyšetřovatelé zajatců, neboť znali nejen řeč, ale i německý způsob myšlení a vliv nacistické doktríny na německé občany. Po těžkých bojích na západní frontě se pokoušeli najít ztracené rodinné příslušníky v osvobozených koncentračních táborech. Dosud neznámé příběhy osmi z nich líčí autor v dramaticky zpracované strhující knize na základě vzpomínek přeživších i důkladném studiu historických pramenů.

Zuzana DOROGIOVÁ

**FILM**  
**Putování se sobíkem**  
(Režie: Guillaume Mmaidatchevsky)



Foto Cinemart

V průběhu jednoho roku sledoval francouzský dokumentarista a bývalý biolog Guillaume Mmaidatchevsky mládě soba v Laponsku. Sobík jménem Ailo se pak stal hrdinou jeho prvního filmu do kina, roztomilého dokumentu, jehož poněkud infantilní komentář, v češtině namluvený Markem Ebenem, cílí hlavně na děti. Pro ně je ztlumené i ekologické poselství filmu, přítomné, ale příliš neprosazované, a predátorská povaha šelem, kdy stádo vlků supljuje roli padouchů, ale jako v kresleném filmu soba nedohoní. Úchvatné záběry laponské flóry a především fauny čítající i polární lišku nebo rosomáka natočené díky trpělivosti štábu a dlouhým objektivům pomohou, aby si z filmu něco odnesl i dospělý doprovod.

Iva PŘIVŘELOVÁ



# Nesmírná fantazie Filipa Topola

**L**éta byl pianista Filip Topol se svými kolegy ze skupiny Psi vojáci brán jako zástupce nekompromisního, undergroundového a nepříliš optimistického rocku, při kterém doslova tekla krev - tedy alespoň Topolovi brousíci mu rukama klaviaturu divoce tam a sem.

S přibýváním let a bohužel i zdravotních potíží vedoucích k jeho předčasné smrti v 48 letech začal jeden z těch nemnoha muzikantů, které lze v českém prostředí označit za geniální, inklinovat k mnohem niternějšímu projevu bez ostatních dvou „psích vojáků“. Zčásti třeba na základě posluchu milovaného Mozarta a dalších velikánů vážné hudby, zčásti na základě zkušeností s nemocničním prostředím. Jeho sólové koncertování nyní, šest let po smrti, vůbec poprvé shrnuje výpravné trojalbum o více než třech hodinách hudby s názvem Nebe je zatažený.

Zásadní změnou v Topolově vnímání byl bezpochyby pobyt v nemocnici na konci devadesátých let, „rok chlístanců a krve“, jak jej nazval, který se stal hlavním zdrojem inspirace pro velmi osobní album Střepey



**SÓLOVÁ KARIÉRA.** Samostatné recitály Filipa Topola nyní, šest let po smrti, shrnuje výpravné trojalbum o více než třech hodinách hudby s názvem Nebe je zatažený.

z roku 1999. A v dalších letech vystupoval i sólově na koncertech, na nichž do podobné niterní podoby měnil původně velmi razantní skladby Psích vojáků, jichž byl ostatně hlavním autorem i textařem.

A právě dva disky ze tří nového výběru patří k takovým

koncertům, z klubu Na Rampě v Jablonci nad Nisou z let 2000 a 2001. Na nich znovu rozebírá starší známé rozervané písně, tentokrát ovšem - v době léčení a nucené abstinence - s hlubokým zamyšlením, citem pro detail a atmosféru a bez jakýchkoliv nucených rádo

filozofických proslavů o životě a universu.

Asi nejcennější je ovšem třetí disk, na němž motivy starých skladeb převádí do podoby čiré improvizace téměř bez zpívaného textu, rozlévající se na všechny možné strany, chvíli trylující, chvíli se vznášející

„Asi nejcennější je třetí disk, na němž motivy starých skladeb Topol převádí do podoby čiré improvizace, v níž setřel hranici mezi bigbitem a vážnou hudbou.“

v monumentálním prostoru, v němž zcela setřel hranice mezi původním bigbitem a vážnou hudbou.

„Každá píseň je jeden malý svět,“ řekl kdysi Topol v jednom z dávných rozhovorů z té doby. Trojalbum dokazuje, že v jeho případě se ze třímínutových „peček“ stávaly světy čím dál větší, až dosáhly velikosti širého až nekonečného vesmíru. A ten rozhodně stojí za nadprůměrnou pozornost.

**Dušan KÜTNER**

**FILIP TOPOL: Nebe je zatažený (3CD)**

**Vydal: Indies Scope**

**Délka: 73:03/79:13/45:14 minut**

**Hodnocení: 100 %**

## VARY OCENÍ SMUTNÉHO



**CENU PREZIDENTA** karlovarského filmového festivalu letos dostane kameraman Vladimír Smutný. Držitel sedmi Českých lvů za nejlepší kameru pracoval na oscarovém Koljovi nebo na filmech Smrt krásných srnců, Tmavomodrý svět a Tobruk. Ve znělce festivalu se objeví herečka Jiřina Bohdalová, přehlídka uvede i digitálně zrestaurovaný film Juraje Herze Spalovač mrtvol.

## Krátce

### Colours nabídnou sto třicet kapel v čele s The Cure

Největší hvězdou letošního ročníku Colours of Ostrava, který začne 17. července v ostravských Dolních Vítkovicích, bude britská kapela The Cure. Skupina slibuje na závěr čtyřdenního festivalu více než dvouhodinové vystoupení. Celkově osmnáctý ročník nabídne 130 kapel ze 37 zemí.

### Do Prahy se vrátí World Press Photo

Snímky z aktuálního ročníku fotožurnalistické soutěže World Press Photo se v červnu po dvouleté pauze znovu



představí i v Praze. Vítězem 62. ročníku soutěže byl ve čtvrtku vyhlášen v Amsterdamu snímek plačící holčičky z Hondurasu zadržené s matkou na hranici s USA od fotografa Johna Moorea.

### Novinářskou cenu obdržely noviny za články o Trumpovi

Pulitzerovu cenu získaly newyorské listy The Wall Street Journal a The New York

Times za články o americkém prezidentu Donaldu Trumpovi, financích jeho rodiny a Trumpových údajných aférách se ženami. Za zahraniční reportáže byl oceněn tým AP, který působil v Jemenu, a novináři Reuters, kteří psali o situaci v Barmě.

### O památky se loni nejlépe starala Brtnice

Historickým městem roku 2018 je Brtnice na Jihlavsku. Cenu za nejlepší péči o památky a odměnu milion korun na další péči o kulturní dědictví dostala od Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska a ministerstev kultury a pro místní rozvoj. /čtk/



# Vinařský armageddon



Foto: Shutterstock

PARTNER RUBRIKY VINAŘSKÝ FOND



síchektarů vinic a do konce století to bylo už 2,5 milionu. Podobně, jen se zpožděním, na tom byly i okolní vinařské země. Nešťastní vinaři k zabránění této zhouby využívali všech možných i nemožných prostředků. Od zahrabávání žab ke kořenům révy přes zařikávání až po využívání různých jedovatých chemikálií.

Jistou účinnost mělo zaplavení vinice na určitou dobu, než se mšička utopila, respektive odplavila. Avšak to bylo možné pouze u některých vinic v údolích a ještě to bylo řešení dočasné. Zjistilo se také, že některé vinice osázené na písčité půdě byly (a jsou) v podstatě k těmto škůdcům imunní. Mšice se totiž nedokážou v pohybujičím se písku prohřabávat. Především ve Francii se na takových půdách začaly hojně vysazovat vinice. Ovšem situaci to nikterak neřešilo.

Nejúčinnější se zdála takzvaná metoda kultivační, kdy se vpichovaly ke kořenům révy dávky sirouhlíku. Ale i tento způsob byl jen dočasný.

**Ve druhé polovině 19. století se v historii evropského vinařství odehrál příběh, který je jako vystřižený z katastrofického hollywoodského filmu: přichází nečekaný problém a postupně se stává hrozbou obrovského rozsahu. Lidé (vinaři) jsou bezradní, ale objeví se spásný nápad a nakonec přichází záchrana. Svět (vinařská Evropa) se však změní. Nedozírný problém tehdy přivodila americká miniaturní mšice.**

**Vlastimil POLIAČIK**

Takový scénář není vůbec přehnaný, jen na rozdíl od filmů konsolidace byla pomalá, bolestná a následky přetrvávají dodnes. Nebýt několika francouzských vědců a vinařů, nejspíš bychom dnes neměli vína ze starých evropských odrůd révy vinné.

## Tři rány

Evropští vinaři druhé poloviny devatenáctého století zažili mimo jiné tři velké rány. První z nich bylo padlí révy, které se začalo objevovat ve Francii od roku 1845. Jeho škodlivost byla výrazná především v teplejších krajích, tedy spíše v jižních částech Evropy. Problém sice byl díky použití mleté síry přibližně

do deseti let téměř úspěšně eliminován, ale pravděpodobně podle názoru mnohých odborníků byl příčinou i druhé rány - té opravdu katastrofální. Aby se předešlo potížím s padlím, přivážely se americké zakořeněné sazenice révy a zkoušel se jejich potenciál rezistence proti této chorobě. Tím ale byla na kořenech révy přivlečena i mšička révokaz. Třetí rána ve formě další houby, plísně révy, přišla v roce 1878 a byla do Evropy zavlečena stejným způsobem jako mšička, tedy přivezena z Ameriky na sazenicích révy kvůli révokazovi. Naštěstí, i když jen do jisté míry, se vyřešila za „pouhé“ čtyři roky postřikováním přípravky s obsahem mědi.

## Velikost vpichu jehly

Mšička révokaz je téměř okem nezaznamatelná. Její velikost lze přirovnat k vpichu jehly. Byl to také jeden z důvodů, proč poměrně dlouho nebyla objevena. Když vinařům začala usychat réva, vytáhli ji a jen zjistili, že z kořene toho moc nezbylo a nic víc. Mšičku révokaz prostě neviděli, anebo už byla pryč.

První účinky révokaza byly zaznamenány v roce 1863 v Provincii, ale až v roce 1868 byl objeven. Avšak i po jeho odhalení se nějakou dobu nevěřilo, dokonce i když už botanik Jules Émile Planchon souvislost dokázal, že tento miniaturní hmyz může být

příčinou odumírání tak relativně velké rostliny.

## Nešťastní vinaři

Invaze mšičky révokaza byla katastrofální. Jen do roku 1879 zničila ve Francii 500 ti-

## Spásné štěpování

Začalo se uvažovat o pokusech s americkou révou. Vybízel k tomu i profesor



Foto: Znojmín, Znojmo

**ŠOBES.** Nádherná vinice Šobes na Znojemsku patřila mezi první mšičkou postižené vinice na dnešním území Česka.



zemědělství Montpelliérské univerzity Gustave Foëx logickým argumentem, že kdyby mšice révokaz byla evropský hmyz, musela by evropskou révu vyhubit již dříve. Proto musí pocházet ze země, kde může na révě parazitovat, aniž by zničila svého hostitele.

Po zjištění, že některé americké druhy révy jsou skutečně vůči mšičce rezistentní, začal zápas o zachování evropské révy. Postupně se došlo ke zjištění, že stačí využít pouze kořene americké odrůdy, na který se naštěpuje evropská réva. Pro zajímavost, jedním z prvních, kteří takový proces navrhovali, byl v boji proti mšičce velmi aktivní majitel vinic, burzovní makléř Gaston Bazille, otec slavného malíře. A doufalo se, že kořen nebude mít negativní vliv na výsledné víno.

Samozřejmě že okamžitě vznikly debaty ohledně kvality vín z takových rostlin. Vinařský svět se rozdělil na „amerikány“ a „siraře“. Postupně se však celá vinařská Evropa přiklonila ke štěpování.

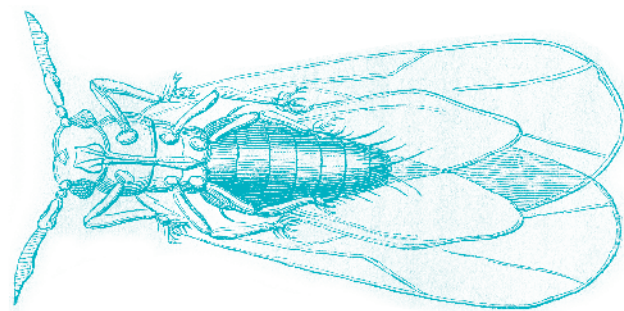
Následovalo vysílající hledání nejvhodnějších podnoží. Byly zakládány pokusné vinice v různých částech země, aby se našly podnože ideální pro daný region. Vinice se měnily v podstatě dvěma způsoby. Buď vinař konkrétní neplodnou révu prostě vyměnil, nebo se vyklučila celá vinice a osadila se štěpovanou révou.

## Vhodná jen jako podnož

Mnozí, především francouzští vinaři, hlavně kvůli ulehčení času, práce a peněz začali osazovat vinice čisté pravokořennými hybridy americké révy, které byly bujné a dávaly poměrně velký výnos. Avšak kvalita byla velmi nízká. Využívání těchto odrůd došlo hlavně ve Francii do takových rozměrů, že se přikročilo k zákazům jejich pěstování, a dokonce až ke kompenzacím za vyklučení takových vinic.

## Skotská invaze

Krise ve vinařství se v postižených zemích silně promítla



do ekonomiky, poklesla významně nejen produkce vína, ale i dalších produktů, jako například hroznů. Situaci samozřejmě využili i různí šejdíři a na trh dodávali různé mnohdy až chemicky upravované napodobeniny vína.

Vzkvétal také obchod s destiláty, především absintem. A nezaváhali ani skotští výrobci whisky. Naráz byl tento nápoj nejen ve Francii velmi žádan. Výroba, respektive obchod s whisky ve Skotsku v té době poměrně stagnoval a situace celkově nebyla pro výrobce nijak přívětivá. Lze říci, že vinařská krize v Evropě zachránila mnohé skotské palírny. Asi nejzajímavější však je, že obliba „skotské“ se v podstatě nevytratila ani po návratu vína. Skotové už zabrané trhy prostě neopustili.

## České země

První doložený záznam o výskytu mšičky révokaza na území dnešního Česka je z roku 1890 a pochází z jižní Moravy ze Šatova u Znojma.

## Mšička révokaz (Viteus vitifolii)

- Mšička révokaz se původně vyskytovala nejvíce ve východní části USA. Tam však škodila jen na listech révy. Když se dostala do Evropy, rozšířila své působení i na kořeny.
- Kořenové mšičky žijí v půdě a sají z kořenů mízu a zároveň do nich vylučují toxiny. Jakmile je kořen zcela vyčerpán a otráven, nemůže přijímat vodu ani živiny z půdy, rostlina chřadne a postupně uschne.

**SIROUHLÍK.** Neúčinnější způsob ochrany před révokazem, než se rozšířilo štěpování révy na americké podnože, bylo vpichování sirouhlíku ke kmeni révy.

V roce 1900 se mšička objevila v Mikulově a v Dolních Dunajovicích, o rok později zasáhla vinice v okolí Perné a další rok byly již postiženy vinice ležící na území Bavor a Horních Věstonic.

Dlouho se myslelo, že Čechy jsou „čisté“. Ale v červnu 1913 byla mšička odhalena přímo v Praze v Troji. „Jak se dostal do Troje, jest otázkou. Nejblíže zamořené vinice révokazem jsou na severu v Sasku, v okolí Drážďan a Mišně, na jihu Moravy,“ psalo se v tehdejší vydání Vinařského obzoru. Nákaza se poté rozšířila i na České středohoří.

Vinaři a vědci z většiny sekundárně postižených zemí měli už výhodu, že mohli využít zkušenosti a poznatky

řízky si zaopatří nejsnadněji a v dostatečném počtu, zřídili si malou matečnou vinici; k účelu tomu dodávají se vinařům tak zvané americké kořenáče za cenu subvenční kus po 1 haléři (tržní cena 4 haléře). Z jednoho sta matečných keřů lze obdržeti průměrně 1500 řízků,“ radil a informoval tehdy Vinařský obzor.

## Nebezpečí i dnes

Dodnes je výskyt mšičky ve vinohradu stále bezprostředním nebezpečím. Prakticky všechny rostliny révy, které se dnes v Evropě pěstují, mají americkou podnož a tam, kde se révokaz vyskytuje, je tato povinnost dána zákonem. Například ješ-



Foto archiv

## Řádění révokazu v Rakousku do konce roku 1909

Země	Celková plocha vinic dle operátu pozem. daně	Zamořené a podezřelé plochy	Procenta zamořených a podezřelých vinic	Počet obcí
Dolní Rakousko	39 713	36 961,35	93,07	545
Morava	12 119	7 390,9	60,99	88
Štýrsko	34 055	25 634,29	75,27	364
Kraňsko	11 631	11 271,00	96,90	88
Istrie	47 060	43 905,30	93,29	43
Terst	1244	1244,00	100,00	2
Gorice-Gradiška	6977	6486,13	92,96	81
Dalmácie	81 852	44 530,82	54,40	305
Tyroly	21 000	4707,58	22,42	11
<b>Celkem</b>	<b>255 651</b>	<b>182 131,42</b>	<b>71,24</b>	<b>1527</b>

Pramen Vinařský obzor

francouzských kolegů. To se samozřejmě týkalo i rakouských, respektive českých vinohradníků. „Například oproti Francii se u nás sirouhlík na obranu před révokazem už tolik neuzíval. V podstatě se již zcela využívala metoda štěpování,“ říká viceprezident PIWI International a bývalý předseda Svazu vinařů ČR Jiří Sedlo.

Stát se pokoušel vinařům ulehčovat formou odpisů z daní či přímo osvobození od daní z vinic, obnovených sazenicemi štěpovanými na americkou révu. Také dotoval jak vznik sazenicových révových školek, tak i přímo prodej vypěstovaných sazenic. „Americké

tě v roce 1972 napadl révokaz viniční tratě na Litoměřicku, předpokládalo se totiž, že tamní půda je proti mšičce rezistentní. Pro oblast byl vydán zákaz dalšího pěstování a množení pravokořenné révy vinné.

Podle Jiřího Sedla akademické debaty o tom, zda víno vyrobené z pravokořenných rostlin je kvalitnější než víno vyrobené z rostlin s americkými kořeny, byly ukončeny již před sto lety. „O kvalitě vín z naroubovaných révy není žádných pochyb. Samozřejmě že šlechtění pokračuje dál. Je třeba se bránit různým chorobám, především plísnovým,“ uzavírá Jiří Sedlo.



# REFLEX



**PRÁVĚ  
V PRODEJI**

**EXTRA!  
40 STRAN  
PŘÍLOHY  
JINÉ DOMY**

# JÁGRŮV NAVIGÁTOR

Nestíháte jít do trafiky? Kupte si Reflex na [www.ikiosek.cz/reflex](http://www.ikiosek.cz/reflex)



**Foto dne**



**SLAVNOSTNÍ NÁSTUP.**

Námořníci americké válečné lodě USS Wasp na základně Subic Bay na Filipínách se zúčastnili tradičního ceremoniálu, při kterém dosavadní velitel lodi předává velení svému nástupci.

**Tipy pro volný čas**

**TRADICE Velikonoce ve skanzenu**



Muzeum lidových staveb v Kouřimi bude od pátku do pondělí patřit Velikonocům. Lidé se budou moci seznámit s dávnými obyčejí, jako bylo „chození s Jidášem“, na programu jsou i jarmark, pašijové hry, loutkové divadlo, zdobení kraslic, pletení pomlázek či třeba soutěž v koulení vajec.

**HISTORIE Zahájení sezony v Muzeu MHD**



V pátek zahájí Muzeum MHD v pražských Střešovicích novou sezону. Těšit se lze na spuštění jízdy historické tramvajové linky 41, která bude v provozu až do podzimu, k vidění budou i tramvaj T3 Coupé, kloubový autobus Ikarus a další technika související s dopravou v Praze.

**ZÁBAVA Parním vlakem na Křivoklát**



V sobotu a neděli se vydá na cestu parní Křivoklátský expres v čele s lokomotivou Šlechtična. Vlak odjíždí z nádraží Praha-Smíchov v 9.26 hodin. Po zastávce v Křivoklátě, kde se na hradě konají staročeské slavnosti, vlak pokračuje do železničního muzea v Lužné u Rakovníka a zpět.

**TECHNIKA Den s historickou technikou**



Ve Velkém Oseku na Kolínsku v areálu Motelu U Jezera se v sobotu koná pátý Den s historickou technikou. Vystavena budou jízdní kola, motocykly, auta, záchranářská, vojenská i zemědělská technika. Vnitřní expozice nabídne stará rádia, gramofony či magnetofony.

**ZÁBAVA Vítání jara v Lednici**



Přístaviště v parku u zámku Lednice na Břeclavsku bude v sobotu místem tradičního vítání jara a slavnostního zahájení jedenadvacáté plavební sezony. Součástí jsou také jarmark, vystoupení dechové hudby Bílovčanka, představení Ovečkova folklorního divadla a další akce. /duk/







# MAZARS

AUDIT | DANĚ | PORADENSTVÍ | ÚČETNICTVÍ

Zdají se vám daňové předpisy příliš složité?  
Lámete si ve vaší firmě hlavu s daňovým přiznáním?  
Nevíte si rady s novými úpravami daně z příjmů a DPH?  
Tápete v oblasti převodních cen?  
Nejste si jistí, jak postupovat při daňové kontrole?

**Poradíme Vám. Nechte to na odbornících!**

**Inspirováni dokonalostí**

[www.mazars.cz](http://www.mazars.cz)

